

Vergaderjaar 1999–2000

27 101

Voorjaarsnota 2000

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 mei 2000

1 Hoofdlijnen

Deze Voorjaarsnota wordt uitgebracht tegen de achtergrond van gunstige economische inzichten voor 2000. Hierdoor is het mogelijk extra uitgaven te realiseren en tegelijk een solide budgettair beleid te voeren: het uitgavenkader wordt gehandhaafd, het EMU-saldo wordt geraamd op een overschot van 0,6%BBP en de schuld zakt tot onder de bekende grenswaarde van 60%BBP van het Verdrag van Maastricht.

Sinds de laatste Miljoenennota zijn de economische vooruitzichten voor 2000 verbeterd. Het Centraal Planbureau (CPB) raamt in het Centraal Economisch Plan (CEP) een economische groei van 4%, ten opzichte van een geraamde economische groei van 2,5% in de MEV 2000. De hogere CEP-raming voor de economische groei hangt nauw samen met een geraamde aanhoudend forse groei van de consumptieve bestedingen en de wereldhandel.

In samenhang met de hogere economische groei is aan de uitgavenkant extra ruimte beschikbaar gekomen. Onder meer de uitgaven in de Sociale Zekerheid en de rente-uitgaven vallen lager uit. Dit stelt de regering in staat om reeds voorgenomen Regeerakkoordbeleid te versnellen en nieuw beleid te ontwikkelen om knelpunten die sinds het opstellen van het Regeerakkoord scherper in beeld zijn gekomen, aan te pakken.

Ter financiering van de extra uitgaven van 5,6 miljard is de extra uitgavenruimte onder de uitgavenkaders benut. Hierdoor resulteert een per saldo sluitend uitgavenkader.

2 De Uitgaven

2.1 De economische ontwikkelingen

Het uitgavenbeeld is gebaseerd op de macro-economische vooruitzichten

uit het Centraal Economisch Plan (CEP) van het CPB. In de Miljoenennota 2000 werd voor 2000 uitgegaan van het macro-economisch beeld uit de MEV 2000. Deze ramingen zijn nu geactualiseerd. In tabel 2.1.1 wordt een overzicht gegeven van de raming van de macro-variabelen.

Tabel 2.1.1 Macro-variabelen voor 2000

	CEP	MN 2000	mutatie
Volume BBP	4%	2½%	+ 1½%
Contractloon	3¼%	3%	+ ¼%
afgeleide CPI laag	2%	1¼%	+ ¾%
Prijs BBP	3%	2½%	+ ½%
Rente	5¾% ¹	5%	+ ¾%
Werkloosheid (dz. pers.)	235	280	- 45

¹ Tegen de achtergrond van de huidige renteontwikkeling is in deze nota voor 2000 een rentestand van 5½% aangehouden.

Door de hogere economische groei en de krapte op de arbeidsmarkt, komt de verwachte loonontwikkeling hoger uit dan voor 2000 werd voorzien bij Miljoenennota, terwijl de werkloosheid zich gunstig blijft ontwikkelen. Daarnaast raamt het CPB een hogere inflatie. De hogere lonen en prijzen leiden tot hogere nominale uitgaven binnen het uitgavenkader. Daartegenover ontstaat extra ruimte binnen het kader als gevolg van lagere uitgaven aan werkloosheidsuitkeringen en een hoger geraamde prijsontwikkeling van het BBP (pBBP). Het kader voor 2000 wordt immers vastgesteld op basis van de pBBP uit het CEP2000. Ondanks de hogere rentevoet vallen de rente-uitgaven mee als gevolg van een lager feitelijk tekort en hiermee samenhangend een lagere financieringsbehoefte.

2.2 De uitgavenimpuls

De regering heeft besloten de extra ruimte te gebruiken voor een omvangrijk intensiveringspakket voor het jaar 2000. In totaal wordt – ten opzichte van de Miljoenennota 2000 – 5,6 miljard aan extra uitgaven voorzien voor diverse doeleinden binnen de uitgavenkaders.

Door de hogere economische groei zijn enkele problemen/trends die in het Regeerakkoord reeds gesignaleerd werden, duidelijker naar voren gekomen. De zich gunstiger ontwikkelende economie leidt tot een grotere druk op het milieu. Er is sprake van spanning en krapte op de arbeidsmarkt in zowel de particuliere als collectieve sector, leidend tot tekorten aan personeel in bijvoorbeeld ziekenhuizen en scholen in het primaire onderwijs. De hogere groei leidt tot meer consumptie, een toename van mobiliteit en daarmee fileproblemen.

Door de extra ruimte onder de uitgavenkaders bleek het mogelijk te zijn om delen van het Regeerakkoord versneld uit te voeren. Hiermee is recht gedaan aan de prioriteiten die twee jaar geleden bij de kabinetsformatie zijn gesteld. Ook is het anderszins mogelijk gebleken om extra gelden uit te trekken bij voorbeeld ter vermindering van de wachtlijsten in de zorg en ten behoeve van een kwaliteitsimpuls in het onderwijs.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de uitgavenverhogingen waartoe sinds het uitbrengen van de Miljoenennota 2000 is besloten. Deze uitgavenverhogingen zijn additioneel ten opzichte van de intensiveringen die reeds in het Regeerakkoord zijn opgenomen; voor 2000 betrof dat een bedrag van 5,3 miljard, zodat voor 2000 ruimschoots een verdubbeling van de voorgenomen intensiveringen optreedt.

Tabel 2.2.1: Uitgavenverhogingen sinds Miljoenennota 2000 (in miljarden)

	2000
Onderwijs/kennis	1,3
Gezondheidszorg	0,8
Veiligheid en leefbaarheid	0,3
Natuur, milieu en stedelijke ontwikkeling	0,6
Infrastructuur	0,1
Internationale samenwerking en defensie	0,3
Sociale Zekerheid	0,6
Asiel	0,3
Tegoeden WO-II	0,7
Gemeente- en Provinciefonds	0,6
Totaal	5,6

Toelichting

Onderwijs/kennis: De uitgaven ten behoeve van onderwijs en kennis zijn opwaarts bijgesteld met 1,3 miljard. Voor 0,1 miljard is dit een gevolg van hogere studenten- en leerlingenaantallen.

Op het terrein van het onderwijs speelt een aantal zaken. Allereerst is het een uitdaging het beroep van leraar aantrekkelijker te maken. Naast het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden voor leraren op scholen die te maken hebben met arbeidsmarktknelpunten worden ook maatregelen genomen gericht op het hoger onderwijs, waaronder AIO's. Om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren wordt extra geld beschikbaar gesteld voor functiedifferentiatie, wordt een gerichte impuls gegeven aan de bestrijding van de landelijk hoge ziekteverzuimcijfers in het onderwijs, is er extra geld voor kinderopvangfaciliteiten voor onderwijsgeevenden en worden middelen vrijgemaakt voor de (BTW) kosten die verbonden zijn aan de inschakeling van uitzendleraren.

Voorts worden extra middelen uitgetrokken voor de verbetering van het rendement van beroepsopleidingen, voor flexibilisering van de opleidingsprogramma's van met name ROC's, het voortgezet en middelbaar beroeps-onderwijs en hogescholen.

De modernisering van het onderwijsstelsel, met name de snelle ontwikkeling van de informatie communicatietechnologie, stelt hoge eisen aan de leermiddelen en capaciteiten van onderwijsgeevenden. Voor ICT in het onderwijs wordt in 2000 0,3 miljard uitgetrokken. Hier is sprake van een versnelling van de reeds in het Regeerakkoord voorziene maatregelen, alsmede van een extra impuls. Daarnaast wordt nog eens 0,2 miljard uitgetrokken voor de versnelde modernisering van leermiddelen en de inventaris van scholen. Ook zijn er extra middelen van 0,1 miljard voor een revolving fund dat zich zal richten op de (co-) financiering van impulsen op het gebied van scholing van docenten en diverse investeringsprojecten in inventaris en leermiddelen alsmede ter ondersteuning van lopende onderwijsvernieuwingstrajecten.

Voor de versterking van de zorgcomponent in het onderwijs, de vroegschoolse opvang, achterstandsscholen en de aanpak van wachtlijsten in het speciaal onderwijs komt 0,2 miljard beschikbaar. Tenslotte is in 2000 een bedrag van 75 miljoen beschikbaar voor de intensivering van de WTS.

Gezondheidszorg: De uitgavenverhogingen op het terrein van de gezondheidszorg bedragen in 2000 0,8 miljard. Deze uitgavenverhoging wordt voor ruim de helft bepaald door tegenvallers bij de medicijnen. Volgens de meest recente inzichten bedraagt de groei bij de uitgaven aan medicijnen 11% per jaar. Los van deze hogere basisgroei is het niet mogelijk gebleken om alle voorgenomen besparingen uit het Regeerakkoord te implementeren.

Voorts worden maatregelen uit het Regeerakkoord gericht op het terugdringen van wachtlijsten vervroegd, wat in totaal een impuls van 0,2 miljard betekent in 2000. Deze is additioneel aan de impuls van 0,1 miljard die in 1999 al is uitgetrokken voor de reductie van de wachtlijsten in de zorg op basis van de bij de Algemene Politieke Beschouwingen door de Tweede Kamer aangenomen motie Melkert. De extra impuls richt zich vooral op de reductie van de wachtlijsten voor de verpleging en verzorging (wachtlijsten voor ouderen- en thuiszorg) en van de wachtlijsten gehandicaptenzorg.

Voor een ICT-impuls in de zorgsector is 0,1 miljard beschikbaar gesteld. Ten eerste gaat het om een extra investering in de voorwaarden voor het gemeenschappelijk gebruik van kennis. Daarvoor is standaardisatie van groot belang, bijvoorbeeld door het verbinden van dossiers tot een elektronisch patiëntendossier. Voorts worden middelen aangewend voor een beter informatie registratiesysteem bij de zorgkantoren, dit om meer zicht te krijgen op de wachtlijstproblematiek.

Daarnaast wordt ook in de gezondheidszorg een beleid voorgesteld gericht op het terugdringen van de arbeidsmarktknelpunten met name door gerichte actie in het terugdringen van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. Ook is extra geld uitgetrokken om de werkdruk bij verloskundigen aan te pakken. Om tegemoet te komen aan de tekorten aan huisartsen zal de opleidingscapaciteit worden vergroot.

Veiligheid en leefbaarheid: De uitgavenverhogingen op het terrein van veiligheid en leefbaarheid bedragen in 2000 0,3 miljard. Ten behoeve van veiligheid en leefbaarheid heeft de regering besloten tot het versterken van de rechterlijke macht en het openbaar ministerie, onder andere door het versneld uitvoeren van in het Regeerakkoord voorgesteld beleid. Geld wordt bestemd ten behoeve van uitbreiding van het aantal officieren van justitie, een impuls aan kennisontwikkeling binnen het Openbaar Ministerie en voor ICT, waaronder een versnelling van reeds in het Regeerakkoord voorziene maatregelen. Voorts is een uitbreiding en herstructurering van de opleidingscapaciteit van de politie voorzien en zijn – net als bij het onderwijs en de gezondheidszorg – middelen uitgetrokken voor het opvangen van arbeidsmarktknelpunten bij de politie. Tevens zijn extra middelen voorzien voor de rampenbestrijding.

Ook zal meer geld uitgetrokken worden voor toezicht op zedendelinquenten en voor meer mogelijkheden tot DNA-onderzoek. Vervolgens wordt het CRIEM-experiment uitgebreid en worden middelen vrijgemaakt ten behoeve van de inburgering van Antilliaanse jongeren en de wijkveiligheid.

Tot slot is geld gereserveerd om de capaciteit bij de Douane en de Koninklijke Marechaussee uit te breiden. Dit om voldoende inhoud te kunnen blijven geven aan hun taken gericht op veiligheid en grensbewaking.

Natuur, milieu en stedelijke ontwikkeling: De uitgavenverhogingen voor natuur, milieu en stedelijke ontwikkeling bedragen in 2000 0,6 miljard. Om te beginnen komt door de hogere economische groei en een toename van de economische activiteit het milieu onder een extra druk te staan. In het Regeerakkoord is afgesproken dat extra milieudruk uit hoofde van extra economische groei zoveel mogelijk wordt gecompenseerd. Ter compensatie van de milieudruk wordt onder andere extra beleid voorgesteld en extra geld gereserveerd ten behoeve van vermindering geluidshinder, voor bodemsanering en geluidsisolatie van Schiphol. Tevens worden extra gelden uitgetrokken om de biologische landbouw te stimuleren en een impuls te geven aan de voedselveiligheid. Voorts zullen fiscale maatregelen worden genomen om het gebruik van duurzame energiebronnen te stimuleren. Deze maatregelen zullen in het belastingplan in augustus nader worden uitgewerkt. Vervolgens wordt voor het landelijk gebied geld

gereserveerd. In de eerste plaats om de mestproblematiek aan te pakken en voorts aanvullend hierop voor landschapsbeheer en de natte natuur. De intensiveringen die in het Regeerakkoord voor deze prioriteiten zijn aangekondigd worden versneld ingevoerd. Bij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), inclusief de bufferzones, zijn tekorten ontstaan vanwege de stijging van de grondprijzen. Om toch het voorgestelde programma uit te kunnen voeren wordt het budget met bijna 0,1 miljard verhoogd. Binnen het ministerie van LNV wordt gewerkt aan de Nota Natuur, Bos en Landschap in de 21^e eeuw. De revitalisering van de natuur vormt een belangrijke doelstelling en reeds in 2000 wordt hiervoor 50 miljoen uitgetrokken.

Infrastructuur: In 2000 wordt 100 miljoen gereserveerd om publiek-private samenwerking te stimuleren. Daarnaast is er een beperkte versnelling van projecten ten behoeve van het Bereikbaarheidsoffensief Randstad.

Internationale samenwerking en defensie: De uitgaven van de homogene groep Internationale Samenwerking zijn gekoppeld aan het Bruto Nationaal Product (BNP). Vanwege de extra groei van het BNP wordt er dus extra geld beschikbaar gesteld. Op het terrein van Defensie is naar aanleiding van de Algemene Politieke Beschouwingen 50 miljoen gereserveerd ten behoeve van personeelsbeleid rond vredesoperaties. Tevens wordt 45 miljoen structureel ingezet om het aantal operationele F16's op 108 stuks te handhaven en wordt 10 miljoen uitgetrokken in verband met arbeidsmarktknelpunten.

Sociale Zekerheid: Ten behoeve van de ontvlechting van de arbeidsvoorzieningsorganisatie en de uitvoering van de werknemersverzekeringen in Nederland, wordt een reservering gepleegd die in 2000 175 miljoen bedraagt. Het Plan van aanpak voor de WAO, gericht op de beheersing en beperking van de volumegroei van de WAO, leidt in 2000 tot meer uitgaven van 70 miljoen. Zowel voor de ontvlechting van de arbeidsvoorzieningsorganisatie als voor het plan van aanpak WAO gaat het daarbij om incidenteel hogere uitgaven. Op de langere termijn mogen besparingen verwacht worden. Op het terrein van de Sociale Zekerheid is voorts 159 miljoen extra benodigd voor de Reïntegratie van Arbeidsongeschikten (REA) en naar aanleiding van de Algemene Politieke Beschouwingen is 125 miljoen extra ingezet voor de kinderbijslag.

Asiel: op het terrein van asiel zijn nieuwe ramingen verwerkt voor wat betreft de in- en uitstroom. Daarnaast zijn tegenvallers verwerkt bij de alleenstaande minderjarige asielzoekers en bij de Zorgwet voorlopige vergunning tot verblijf. In 2000 leidt dit tot meer uitgaven.

Tegoeden WO-II: Het kabinet heeft besloten om 680 miljoen vrij te maken in verband met de diverse rapporten over WO-II. Om uitdrukkelijk finaal recht te doen aan de kritiek op de bejegening van de vervolgings-slachtoffers in het rechtsherstel en de gevolgen die dit heeft gehad voor hun verdere bestaan, wordt een bedrag beschikbaar gesteld aan de betrokken groepen van vervolgingsslachtoffers, zijnde de Joodse gemeenschap (400 miljoen), de Sinti en Roma (30 miljoen), en de Indische gemeenschap (250 miljoen). Daarnaast is 50 miljoen gereserveerd als stelpost voor uitvoeringskosten.

Doorvertaling Gemeente- en Provinciefonds: De algemene uitkering aan het GF/PF is gekoppeld aan de omvang van de (netto-gecorrigeerde) rijks-uitgaven. Als gevolg van het omvangrijke intensiveringspakket uit deze Voorjaarsnota kunnen de lagere overheden dus rekenen op een extra stijging van hun middelen, te weten met 0,6 miljard in 2000. Met de gemeenten en provincies zullen in het kader van het Bestuursakkoord

Nieuwe Stijl (BANS) nadere afspraken worden gemaakt om de middelen (ook meerjarig) zo veel en zo gericht mogelijk in te zetten voor onder meer sociale infrastructuur, waaronder integratie, wijkveiligheid, voor- en naschoolse opvang en jeugdbeleid, en ruimtelijke infrastructuur, naast de (extra) middelen die hier al op rijksniveau via de begrotingen voor worden uitgetrokken.

Bijlage 1 (de Verticale Toelichting) bevat een meer gedetailleerde toelichting op de uitgavenverhogingen.

2.3 Financiering van de uitgavenimpuls

De toetsing aan het uitgavenkader

De verwerking van de bijgestelde macro-economische ontwikkelingen en de uitgavenverhogingen leiden, tezamen met het inzetten van de uitgavenreserve tranche 1999 en 2000 per saldo tot een sluitend uitgavenkader. Dit als saldo van een overschrijding van 3 miljard bij de sector SZA, waartegenover een overschrijding van 2,4 miljard bij de sector RBG-eng en een overschrijding van de sector Zorg met 0,6 miljard kan worden aanvaard. In tabel 2.3.1 wordt de toetsing van de uitgaven aan het uitgavenkader gepresenteerd.

Uit de tabel blijkt dat als gevolg van de macro-economische ontwikkelingen flinke ruimte ontstaat onder het totaal van de kaders. Deze ruimte concentreert zich in de sector Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt, aangezien de uitgaven aan werkloosheidsuitkeringen fors lager uitvallen (zo'n 2 miljard). Ook de rente-uitgaven vallen met circa 0,7 miljard mee. De prijsontwikkeling van het BBP levert extra ruimte op van bijna 2 miljard. De uitgavenreserve tranche 1999 is ingezet ter financiering van intensiveringen op grond van de aangenomen moties bij de Algemene Politieke Beschouwingen. Daarnaast is de tranche 2000 ingezet ter completering van de dekking voor de gehele intensiveringsimpuls.

Tabel 2.3.1 Toetsing van de netto relevante uitgaven aan de uitgavenkaders (in miljarden)

	2000
Mutaties in de uitgaven sinds Miljoenennota 2000	
<i>Totale netto uitgaven stand Miljoenennota 2000</i>	343,4
Macro-economische ontwikkelingen	- 2,4
Uitgavenverhogingen	5,5 ¹
Statistische correcties	0,2
<i>Totale netto uitgaven stand Voorjaarsnota 2000</i>	346,7
Mutaties in de uitgavenkaders sinds Miljoenennota 2000	
<i>Uitgavenkader stand Miljoenennota 2000</i>	344,2
Mutatie prijsontwikkeling BBP	1,9
Inzet uitgavenreserve tranche 1999 en 2000	0,5
Statistische correcties	0,2
<i>Uitgavenkader stand Voorjaarsnota 2000</i>	346,7
Over-/onderschrijding Voorjaarsnota 2000 (= = onderschrijding)	
<i>vv Rijksbegroting in enge zin</i>	+ 2,4
<i>vv Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt</i>	- 3,0
<i>vv Zorg</i>	+ 0,6

¹ Voor de sector Zorg betreft dit de collectief gefinancierde zorguitgaven die 86 procent belopen van de totale zorguitgaven. Dit verklaart het verschil met het bedrag van 5,6 miljard aan totale uitgavenverhogingen.

De mutaties als gevolg van de macro-economische ontwikkelingen bestaan uit mutaties als gevolg van loon- en prijsmutaties, meevallers bij de rente-uitgaven, meevallende uitgaven aan werkloosheidsuitkeringen en iets lager geraamde EU-afdrachten. Daarnaast bevat deze post een

meevaller van 350 miljoen in 2000 als gevolg van eerdere betalingen aan Arbeidsvoorziening in 1999.

De uitgavenverhogingen zijn reeds in paragraaf 2.2 toegelicht.

3 De Belasting- en premieopbrengsten

3.1. De belastingontvangsten

Voor 2000 wordt het totaal van de belastingontvangsten geraamd op 204,6 miljard. Dit is een opwaartse bijstelling van 7,8 miljard ten opzichte van de Miljoenennota 2000 (exclusief de verwerking van de Nota van Wijziging). Deze bijstelling is het gevolg van de doorwerking van de meevaller over 1999¹, het gewijzigd economisch beeld voor 2000, en de additionele lastenverlichting waartoe is besloten naar aanleiding van de Algemene Politieke Beschouwingen. In tabel 1 worden voor de verschillende belastingsoorten de mutaties ten opzichte van de raming bij Miljoenennota 2000 weergegeven.

Tabel 3.1.1: Mutaties van raming van de belastingontvangsten 2000 t.o.v. Miljoenennota 2000 (in miljarden)

	Totaal	Beleid	Door- werking realisatie 1999	Gewijzigd economisch beeld 2000
Kostprijsverhogende belastingen	3,4	0,0	1,3	2,1
Omzetbelasting	1,7	0,0	0,4	1,3
Accijnzen	0,3	0,0	0,1	0,2
Belasting van rechtsverkeer	0,4	0,0	0,3	0,1
Motorrijtuigenbelasting	0,0	0,0	- 0,1	0,1
Belasting op personenauto's en motorrijtuigen	0,6	0,0	0,4	0,2
Overig	0,2	0,0	0,0	0,2
Belasting op inkomen, winst en vermogen	4,5	- 0,4	2,0	2,9
Inkomstenbelasting	- 0,1	- 0,1	0,1	- 0,1
Loonbelasting	1,4	- 0,3	0,8	0,9
Dividendbelasting	0,7	0,0	0,7	0,0
Vennootschapsbelasting	1,6	0,0	0,3	1,3
Overig	0,9	0,0	0,1	0,8
Totaal belastingen	7,8	- 0,4	3,3	4,9

3.2 De premie-ontvangsten

De premie-inkomsten komen volgens de huidige inzichten 3,9 miljard hoger uit dan verwacht in de Miljoenennota 2000. De meevallende premie-inkomsten zijn het resultaat van de bij de Algemene Politieke Beschouwingen in de Tweede Kamer genomen aanvullende beleidsmaatregelen, de doorwerking van premiemeevallers uit 1999 en het gewijzigde economische beeld voor 2000. Met name de stijging van het aantal werkenden en de geraamde hogere contractloonsstijging zorgen in 2000 voor een hogere premieopbrengst (tabel 3.2.1).

¹ Bij de doorwerking van de meevaller over 1999 moet worden opgemerkt dat er ten opzichte van die stand een correctie bij de omzetbelasting heeft plaatsgevonden. Inmiddels is gebleken dat er sprake was van een incidentele tegenvaller (- 0,4 miljard) vanwege lager dan verwachte BTW-ontvangsten op de aanleg van infrastructuur en de exploitatie van openbaar vervoer. Omdat de totale BTW-ontvangsten voor 1999 uiteraard ongewijzigd blijven, betekent dit dat de endogene meevaller over de omzetbelasting in 1999 navenant groter is.

Tabel 3.2.1: Mutatie van de raming van de premieontvangsten 2000 t.o.v. Miljoenennota 2000 (in miljarden)

	Totaal	Beleid	Doorwerking 1999	Gewijzigd economisch beeld 2000
Volksverzekeringen	3,1	0,0	1,2	1,8
AOW	1,2	0,0	0,8	0,3
ANW	0,2	0,0	0,0	0,1
AWBZ	1,7	0,0	0,4	1,4
Werknemersverzekeringen	0,7	- 0,5	0,2	1,0
WAO/WAZ	0,5	0,1	0,1	0,3
AWF	-0,3	- 0,6	0,1	0,2
WGF	0,1	0,0	0,0	0,1
Zfw-centraal	0,4	0,0	0,0	0,4
Zfw-individueel	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	3,9	- 0,5	1,4	2,9

3.3 Aardgasbaten

Door de hogere olieprijsen – en ondanks de zachte winter – vallen de voor de ijklat relevante aardgasbaten (niet-belastingontvangsten exclusief FES) in 2000 naar verwachting 0,7 miljard hoger uit dan geraamd in de Miljoenennota 2000.

3.4 Toetsing van de overheidsinkomsten aan de inkomstenijklatten

Om te bepalen hoe groot de totale inkomstenmeevaller (belastingen, premies en aardgasbaten) ten opzichte van het Regeerakkoord is, worden de geraamde overheidsinkomsten over 2000 getoetst aan de inkomstenijklatten (tabel 3.4.1). Analoog aan de uitgaventoetsing worden de reële inkomstenijklatten uit de Miljoenennota 1999 nominaal gemaakt met de meest recente raming van de prijsontwikkeling van het BBP. Omdat het bij de toetsing aan de ijklaten gaat om *structurele* inkomstenmee- of tegenvallers die voortvloeien uit een andere economische beeld dan verondersteld in het Regeerakkoord is zowel gecorrigeerd voor incidentele inkomstenmee- en tegenvallers als voor beleidsmaatregelen. Deze correcties zijn opgenomen in de correctiepost.

De inkomstenmeevaller in 2000 ten opzichte van het regeerakkoord bedraagt volgens de huidige ramingen 11,1 miljard, waarvan 7,5 miljard bij de belastingen c.s., 2,6 miljard bij de sociale premies en 1,1 miljard bij de aardgasbaten. In de Miljoenennota 2000 bedroeg de geraamde inkomstenmeevaller over 2000 nog 1,3 miljard.

Tabel 3.4.1: Toetsing van de overheidsinkomsten aan de inkomsten-ijklatten 2000 (in miljarden; – is onderschrijding)

	belastingen c.s.	premies	aardgas	totaal
Mutaties in de inkomsten sinds Miljoenennota 2000				
Totale inkomsten stand Miljoenennota 2000	197,7	135,3	2,6	335,5
Totale inkomsten stand Voorjaarsnota 2000	205,5	137,6	3,3	345,4
Mutaties in de inkomstenijklatten sinds Miljoenennota 2000				
Inkomstenijklat stand Miljoenennota 2000	196,4	135,7	2,2	334,2
Mutatie prijsontwikkeling BBP	1,1	0,7	0,0	1,8
Correctiepost	0,6	- 1,4	0,0	- 0,8
Inkomstenijklat stand Voorjaarsnota 2000	198,0	135,0	2,2	335,2
Overschrijding inkomstenijklat Voorjaarsnota 2000				
	7,5	2,6	1,1	11,1

4 Het EMU-saldo en de EMU-schuld

4.1 De ontwikkeling van het EMU-saldo 2000

Het EMU-saldo 2000 wordt nu geraamd op een overschot van 0,6% BBP. Exclusief de ontvangsten van het AOW-spaarfonds resulteert evenwicht. Bij de toepassing van de Europese regels worden de ontvangsten van het AOW-spaarfonds tot de ontvangsten van de overheid gerekend, met als gevolg dat stortingen in het AOW-spaarfonds per saldo niet leiden tot een belasting van het EMU-saldo (zie tabel 4.1).

Het AOW-spaarfonds

Nederland vergrijst en ontgroent. In de komende jaren zal het aantal 65-plussers ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking alsnog toenemen en permanent op een hoger niveau uitkomen. Dit brengt consequenties voor de ouderdomsvoorziening met zich mee. Teneinde te voorkomen dat deze ouderdomsvoorziening onbetaalbaar wordt, is in Nederland in 1997 het AOW-spaarfonds ingesteld. De bedoeling van dit fonds is om geld opzij te leggen waar te zijner tijd de AOW-uitkeringen voor een aanzienlijk deel uit betaald kunnen worden. Jaarlijks stort de overheid een bedrag in dit fonds. Aangezien het AOW-spaarfonds een begrotingsfonds is, maakt het onderdeel uit van de Rijksbegroting en daarmee ook van de sector overheid. Omdat het EMU-saldo en de EMU-schuld worden berekend voor de gehele sector overheid, verlagen de stortingen in het fonds het EMU-saldo en de EMU-schuld niet. Er vinden immers stortingen en ontvangsten plaats binnen één en dezelfde sector overheid. Wanneer te zijner tijd AOW-betalingen worden gedaan uit het fonds, wordt het EMU-saldo en de EMU-schuld belast. Het betreft hier dan immers geldstromen van de sector overheid naar de particuliere sector.

In de Miljoenennota 2000 (inclusief het AOW-spaarfonds) werd nog een negatief saldo van 0,5% BBP voorzien. De verbetering met met 1,1%-punt BBP is gelegen in ontwikkelingen bij het Rijk en de Sociale Fondsen. Het saldo van het Rijk muteert met 0,7% BBP. Hieraan ten grondslag liggen mutaties bij de uitgaven (verslechtering van 0,2%-punt BBP) en bij de belastingopbrengsten (verbetering van 0,9%-punt BBP). Het saldo van de sociale fondsen verbetert met 0,4%-punt BBP ten gevolge van de gunstiger economische ontwikkeling.

Tabel 4.1 Ontwikkeling EMU-saldo 2000 in % BBP

Stand Miljoenennota 2000	- 0,5%
Mutatie uitgaven/NBO's Rijk en overig	- 0,2%
Mutatie belastingontvangsten Rijk	+ 0,9%
Mutatie sociale fondsen	+ 0,4%
Stand Voorjaarsnota 2000	+ 0,6%
(vv Rijk en sociale fondsen)	(+ 0,3%)
(vv lokale overheid)	(+ 0,3%)
Tekortbeperkend effect ontvangsten AOW-spaarfonds	+ 0,6%
EMU-saldo exclusief ontvangsten AOW-spaarfonds	0%

als gevolg van afrondingen kan de som der delen 0,1 afwijken van het totaal

4.2 De ontwikkeling van de EMU-schuld 2000

In 2000 zet de daling van de EMU-schuld zich verder voort. Voor 2000 duiden de huidige inzichten op een EMU-schuld van 59,6% BBP. Hiermee wordt – het is goed om dat te markeren – een EMU-schuld voorzien die lager ligt dan de grenswaarde van 60% uit het Verdrag van Maastricht. Ten opzichte van de EMU-schuld 1999 van 63,8% BBP daalt de schuld met 4%-punt BBP.

5 Meerjarig doorkijkje

Zoals in deze Voorjaarsnota is aangegeven vindt er in 2000 ten opzichte van de Miljoenennota een uitgavenverhoging plaats van 5,6 miljard. Ook voor de jaren 2001 en 2002 is er volgens de huidige inzichten een aanzienlijke ruimte voor uitgavenverhogingen.

Die inzichten, die voor 2001 goeddeels gebaseerd zijn op het Centraal Economisch Plan 2000 van het CPB en voor 2002 op de macro-economische veronderstellingen die ook in de laatste Miljoenennota werden gehanteerd, wijzen op een ruimte onder de uitgavenkaders van 7½ miljard voor 2001 en ca. 8 miljard voor 2002. Als voor 2001 rekening wordt gehouden met de door het CPB geraamde stijging van de reële loonontwikkeling voor dat jaar en als voor 2002 de eerder geraamde reële contractloondaling wordt vervangen door een contractloonontwikkeling die gelijk is aan de prijsontwikkeling, dan resteert (inclusief uitgaven-reservetranche 2000) ten opzichte van Miljoenennota 2000 een ruimte van ca. 5¼ miljard in 2001 en ca. 4 miljard in 2002.

Voorts zal er op basis van de huidige verwachting binnen het FES ruimte ontstaan, in de orde van grootte van 1½ miljard per jaar, als gevolg van extra gasbaten in verband met de ontwikkeling van de olieprijs en dollar-koers, hogere opbrengsten van veilingen en meer verkoopopbrengsten van staatsdeelnemingen.

Ook bij de inkomstenraming loopt de meevaller ten opzichte van de ijklat verder op, en wel van ruim 11 miljard in 2000 tot ruim 17 miljard in 2001.

De genoemde uitgavenruimte is maatgevend voor de besluitvorming binnen de regering over de begroting voor 2001. Deze besluitvorming krijgt, net als de besluitvorming over de inkomstenkant van de begroting, haar beslag in de Miljoenennota 2001 en de daarbij behorende begrotingen voor 2001 die op Prinsjesdag aan de Staten-Generaal worden aangeboden.

De Minister van Financiën,
G. Zalm

De Verticale Toelichting bevat een overzicht van de mutaties in de begrotingsuitvoering 2000 ten opzichte van de Miljoenennota 2000. Het betreft mutaties op de rijksbegroting, inclusief het begrotingsgefinancierde deel van de sociale zekerheid en de zorg.

Per begroting wordt een cijfermatige tabel gepresenteerd waarbij een indeling is gemaakt in: mee- en tegenvallers, beleidsmatige mutaties en technische mutaties (o.a. overboekingen en desalderingen).

De beleidsmatig meest interessante mutaties worden toegelicht. Voor een gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar de eerste suppletoire begrotingen van de ministeries.

Bij Voorjaarsnota is de jaarlijkse uitdeling van de loon- en prijsbijstelling verwerkt. Deze mutaties worden niet afzonderlijk toegelicht. Tevens wordt bij Voorjaarsnota, voorzover van toepassing, de Eindejaarsmarge toegevoegd aan de begrotingen. De eindejaarsmarges op de begrotingen voorzover zichtbaar in de Verticale Toelichting worden niet separaat toegelicht.

I HUIS DER KONINGIN	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
II HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINET DER KONINGIN					
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	319,1	314,4	311,4	315,0	308,5
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	24,3	5,2	3,5	3,6	3,5
	24,3	5,2	3,5	3,6	3,5
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	10,5	10,4	10,3	10,4	10,2
	10,5	10,4	10,3	10,4	10,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	34,7	15,8	13,9	14,0	13,7
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	353,8	330,2	325,3	329,0	322,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	160,5	149,8	147,6	149,3	146,2
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	353,8	330,2	325,3	329,0	322,2
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	160,5	149,8	147,6	149,3	146,2

II HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINET DER KONINGIN	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	- 0,1	- 0,1	0,0	0,0	0,0
	- 0,1	- 0,1	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	8,0	8,0	7,9	7,9	7,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	8,0	8,0	7,9	7,9	7,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
III ALGEMENE ZAKEN					
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	61,7	56,4	55,5	55,5	55,5
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	9,2	8,4	7,5	7,7	7,7
	9,2	8,4	7,5	7,7	7,7
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	2,1	1,9	1,6	1,6	1,6
	2,1	1,9	1,6	1,6	1,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	11,4	10,4	9,2	9,4	9,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	73,1	66,8	64,7	64,9	64,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	33,2	30,3	29,4	29,5	29,5
Totaal internationale samenwerking	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	98,1	66,8	64,7	64,9	64,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	44,5	30,3	29,4	29,5	29,5

III ALGEMENE ZAKEN	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	2,2	1,7	1,7	1,7	1,7
	2,2	1,7	1,7	1,7	1,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	2,2	1,7	1,7	1,7	1,7
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	8,6	8,1	8,1	8,1	8,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	3,9	3,7	3,7	3,7	3,7
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	8,6	8,1	8,1	8,1	8,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	3,9	3,7	3,7	3,7	3,7

IV KONINKRIJKSRELATIES	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	282,3	265,1	266,9	266,9	266,9
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin koraal specht diversen	- 28,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 18,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	6,3	5,9	6,0	6,1	6,1
	6,3	5,9	6,0	6,1	6,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	- 11,7	5,9	6,1	6,1	6,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	270,6	271,0	273,0	273,0	273,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	122,8	123,0	123,9	123,9	123,9
Totaal internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	270,6	271,0	273,0	273,0	273,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	122,8	123,0	123,9	123,9	123,9

IV KONINKRIJKSRELATIES	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	25,0	27,1	28,0	24,5	25,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	25,0	27,1	28,0	24,5	25,8
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	11,3	12,3	12,7	11,1	11,7
Totaal internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	25,0	27,1	28,0	24,5	25,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	11,3	12,3	12,7	11,1	11,7

Koninkrijksrelaties

De voor de (ver)bouw van de Koraal Specht bestemde middelen van 80 miljoen zijn eind 1999 gestort op een geblokkeerde rekening bij de Bank van de Nederlandse Antillen als overbruggingskrediet tot het moment dat er met het IMF overeenstemming is bereikt over het uit te voeren herstelbeleid. Dit is overeenkomstig de afspraken die zijn gemaakt tussen de regeringen van Nederland en de Nederlandse Antillen tijdens het overleg van begin december 1999.

Om de voornoemde storting eind 1999 mogelijk te maken heeft een intertemporele compensatie van middelen voor de Koraal Specht plaatsgevonden van 28 miljoen die aanvankelijk voor 2000 waren geraamd.

V BUITENLANDSE ZAKEN	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	5 048,0	5 509,0	6 996,0	7 128,0	8 606,0
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
afdrachten eu: vierde eigen middel	- 516,0	- 352,0	- 367,0	- 387,0	- 385,0
	- 516,0	- 352,0	- 367,0	- 387,0	- 385,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	- 516,0	- 352,0	- 367,0	- 387,0	- 385,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	4 532,0	5 157,0	6 629,0	6 741,0	8 221,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	2 056,5	2 340,1	3 008,1	3 058,9	3 730,5
Totaal internationale samenwerking	7 979,5	8 181,7	8 582,4	8 891,4	9 266,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	12 511,5	13 338,7	15 211,4	15 632,4	17 487,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	5 677,5	6 052,8	6 902,6	7 093,7	7 935,3
V BUITENLANDSE ZAKEN					
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
tijdelijke financiering nio	121,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	121,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	121,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	121,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	55,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal internationale samenwerking	119,3	107,1	106,5	102,8	102,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	240,4	107,1	106,5	102,8	102,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	109,1	48,6	48,3	46,6	46,6

Buitenlandse Zaken

De daling van de raming is het gevolg van een forse afname van de behoefte aan het vierde eigen middel in de EU-begroting. Deze daling wordt grotendeels veroorzaakt door een opwaartse bijstelling van de EU-BTW-afdracht en met name van de EU-invoerrechten. Ook is de raming van de nabetaling over 1999 met 150 miljoen neerwaarts bijgesteld. Ten slotte is in december 1999 de definitieve EU-begroting 2000 lager vastgesteld dan was geraamd bij Miljoenennota, hetgeen tot een verlaging leidt van de afdrachten met 20 miljoen.

De Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden (NIO) verstrekt op verzoek en onder garantie van de Staat leningen aan ontwikkelingslanden. Per 31 december 1999 had de NIO een negatief saldo op de rekening courant verhouding bij het Ministerie van Financiën van ruim 121 miljoen als gevolg van minder terugbetalingen. Op grond van een overeenkomst tussen de Staat en de NIO is dit negatieve saldo tijdelijk gefinancierd en als uitgave in 1999 verantwoord op de begroting van Buitenlandse Zaken. In 2000 doet zich de spiegelbeeldige afrekening voor op de begroting van Buitenlandse Zaken.

VI JUSTITIE	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	9 362,3	9 442,9	9 370,4	9 128,6	9 132,1
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
asiel: alleenstaande minderjarige asielzoekers	26,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	7,7	19,6	22,0	22,0	22,0
	33,7	19,6	22,0	22,0	22,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
centraal orgaan opvang asielzoekers	62,0	0,0	0,0	0,0	0,0
eindejaarsmarge	73,6	0,0	0,0	0,0	0,0
intertemporele compensatie dienst justitiële inrichtingen	- 45,5	- 1,8	38,4	15,4	2,0
nieuwe vreemdelingenwet	34,8	0,0	0,0	0,0	0,0
versnelling regeerakkoord: veiligheid	34,4	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	114,9	94,4	80,1	79,5	78,5
	274,2	92,6	118,5	94,9	80,5
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2000	191,0	195,6	194,7	192,6	192,5
overdracht klpd naar bzk	- 438,4	- 451,1	- 451,3	- 453,8	- 456,1
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2000	83,9	84,5	84,1	80,3	80,4
diversen	41,1	50,3	54,7	59,7	64,7
	- 122,4	- 120,7	- 117,8	- 121,2	- 118,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	185,5	- 8,2	22,5	- 4,3	- 16,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	9 547,8	9 434,7	9 392,9	9 124,3	9 116,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	4 332,6	4 281,3	4 262,3	4 140,4	4 136,7
Totaal internationale samenwerking	2,2	2,2	1,8	1,8	1,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	9 550,0	9 436,9	9 394,7	9 126,1	9 117,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	4 333,6	4 282,3	4 263,1	4 141,2	4 137,5

VI JUSTITIE	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	2 140,6	1 681,4	1 665,6	1 667,3	1 698,3
1. Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin diversen	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	49,7	24,7	24,7	24,7	24,7
	49,7	24,7	24,7	24,7	24,7
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	33,8	22,6	50,0	55,0	60,0
Niet tot een ijklijn behorend overheveling conversiebedrag i.v.m. overdracht klpd naar bzk diversen	- 154,3	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 19,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 140,1	22,6	50,0	55,0	60,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	- 85,9	51,9	79,2	84,2	89,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	2 054,7	1 733,3	1 744,8	1 751,5	1 787,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	932,4	786,5	791,8	794,8	811,1
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	2 054,7	1 733,3	1 744,8	1 751,5	1 787,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	932,4	786,5	791,8	794,8	811,1

Justitie

Er is sprake van een hoger dan voorziene instroom van minderjarige alleenstaande asielzoekers (AMA's).

In 2000 valt de uitstroom uit de opvang tijdelijk tegen als gevolg van het gewijzigde landenbeleid (minder VVTV-statussen) en doordat de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND) zich in 2000 met name richt op het wegwerken van achterstanden in het begin van de keten. Uitgaande van een gelijkblijvende instroom in 2000, leidt dit tot een hogere gemiddelde bezetting in de opvang dan waarvan in de begroting 2000 is uitgegaan. Hierdoor wordt het opvangbudget Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) met 62 miljoen opwaarts bijgesteld.

De intertemporele verschuiving van middelen voor de Dienst justitiële Inrichtingen (DJI) is noodzakelijk voor de uitvoering van het Masterplan DJI. Hierin zijn in onderlinge samenhang de invulling van de taakstelling en de intensivering uit het Regeerakkoord en de prognoses van de sanctiecapaciteit verwerkt.

De invoeringskosten van de Nieuwe Vreemdelingenwet voor het jaar 2000 bedragen voor Justitie 34,8 miljoen, waarvan 26,3 miljoen voor de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De belangrijkste onderdelen betreffen het aanpassen van automatiseringssystemen, het omzetten van statussen en vervangen van verblijfsdocumenten, het klaarstomen en uitbreiden van de procesvertegenwoordiging en het aanpassen van GBA-coderingen.

Daarnaast is sprake van een aantal financiële impulsen die beogen de in het Regeerakkoord reeds geormerkte prioriteiten op het terrein van de

rechterlijke organisatie, de sanctiecapaciteit en de aanpak jeugd en geweld te versnellen en te intensiveren.

Per 1 januari 2000 is het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) ondergebracht onder de verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief het conversiebedrag).

VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	7 528,5	7 574,9	7 744,6	7 805,9	7 958,9
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
asiel: voorlopige vergunning tot verblijf	66,0	0,0	0,0	0,0	0,0
waterschade september/oktober 1998	31,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	- 13,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	83,4	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
c2000	- 6,8	- 46,9	0,0	39,5	28,0
ek voetbal	30,9	0,0	0,0	0,0	0,0
motie apb: taallessen inburgering oudkomers	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
versnelling regeerakkoord: veiligheid	75,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	115,1	22,8	9,4	2,8	- 6,4
	244,2	5,9	39,4	72,3	51,6
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2000	157,3	162,2	167,2	169,2	171,2
overdracht klpd van justitie	438,4	451,1	451,3	453,8	456,1
overdracht spoorwegpolitie van v&w	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2000	53,0	51,9	52,5	52,2	54,1
diversen	68,1	- 21,2	- 16,5	- 21,0	- 27,6
	771,8	699,0	709,5	709,2	708,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	1 099,3	704,9	748,9	781,6	760,6
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	8 627,8	8 279,8	8 493,5	8 587,5	8 719,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	3 915,1	3 757,2	3 854,2	3 896,8	3 956,7
Totaal internationale samenwerking	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	8 628,3	8 280,3	8 494,0	8 588,0	8 720,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	3 915,4	3 757,4	3 854,4	3 897,1	3 957,0

VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	683,1	524,9	553,4	540,4	553,6
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	- 7,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 7,5	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	77,8	- 13,0	- 13,3	- 19,8	- 26,4
Niet tot een ijklijn behorend					
overheveling conversie bedrag klpd (van justitie)	154,3	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	- 1,8	0,0	0,0	0,0	0,0
	230,3	- 13,0	- 13,3	- 19,8	- 26,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	242,7	- 13,1	- 13,3	- 19,8	- 26,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	925,8	511,8	540,1	520,6	527,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	420,1	232,2	245,1	236,2	239,2
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	925,8	511,8	540,1	520,6	527,2
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	420,1	232,2	245,1	236,2	239,2

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Als gevolg van het gewijzigde landenbeleid doet zich een tegenvaller van 66 miljoen in 2000 voor bij de uitgaven uit hoofde van de Zorgwet VVTV (voorlopige vergunning tot verblijf). Bijna alle VVTV-statussen worden ingetrokken, maar de betreffende personen gaan in bezwaar en beroep tegen deze beslissing. Tot het moment waarop er rechtens een onaantastbare beslissing is genomen blijft men recht houden op voorzieningen uit hoofde van de Zorgwet VVTV.

Voor extra politie-inzet tijdens het EK 2000 en voor flankerende maatregelen die zijn getroffen met het oog op een goed verloop van dit evenement is additioneel 31 miljoen uitgetrokken. Naar aanleiding van een motie bij de Algemene Politieke Beschouwingen komen, in het kader van de versterking sociale cohesie, extra middelen ter beschikking voor taallessen voor oudkomers. In het kader van een versnelling van voorgenomen beleid inzake veiligheid uit het Regeerakkoord zal eerder worden gestart met het inlopen van achterstanden bij de politie op het terrein van informatie- en communicatietechnologie. Daarnaast zijn middelen uitgetrokken voor o.a. vernieuwing van het politie-onderwijs en het versneld oplossen van financiële knelpunten bij de politieregio's.

Per 1 januari 2000 zijn het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD, inclusief het conversiebedrag) en de spoorwegpolitie ondergebracht onder de verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	43 142,2	43 666,8	44 183,9	44 926,8	45 539,1
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
ib groep	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
leerlingen- en studentenaantallen	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0
diversen	17,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	145,0	98,0	98,0	98,0	98,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
achterstandsscholen	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
beroepsopleidingen (roc's, vmbo, hogescholen)	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
eindejaarsmarge	259,0	0,0	0,0	0,0	0,0
leermiddelen/inventaris (versnelde modernisering)	200,0	0,0	0,0	0,0	0,0
monumenten (kanjers)	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0
motie apb: secundair beroepsonderwijs	10,0	20,0	30,0	30,0	30,0
onderwijskansen/vroegschoolse opvang	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
revolving fund (innovatieprojecten)	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
versnelling regeerakkoord: ict	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
versnelling regeerakkoord: tegemoetkoming studiekosten	75,0	0,0	0,0	0,0	0,0
zorgbudget/wachlijsten speciaal onderwijs/wsns	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
diversen	336,3	82,2	50,9	50,9	50,9
	1 350,3	232,2	210,9	210,9	210,9
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2000	894,5	931,9	946,9	965,4	978,6
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2000	201,9	206,4	206,8	206,7	207,8
diversen	0,6	4,5	- 1,9	- 2,7	- 2,7
	1 097,0	1 142,8	1 151,8	1 169,4	1 183,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	2 592,2	1 473,0	1 460,5	1 478,2	1 492,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	45 734,4	45 139,8	45 644,4	46 405,0	47 031,6
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	20 753,4	20 483,5	20 712,5	21 057,7	21 342,0
Totaal internationale samenwerking	108,7	108,8	108,8	109,2	109,2
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	45 843,1	45 248,6	45 753,2	46 514,2	47 140,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	20 802,7	20 532,9	20 761,9	21 107,2	21 391,6

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	2 288,7	2 192,7	2 197,7	2 123,3	2 133,7
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	19,6	10,7	7,5	7,5	7,5
Niet tot een ijklijn behorend					
uitstel verkoop nob	155,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	6,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	181,2	10,7	7,5	7,5	7,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	188,7	10,7	7,5	7,5	7,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	2 477,4	2 203,4	2 205,2	2 130,8	2 141,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	1 124,2	999,9	1 000,7	966,9	971,6
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	2 477,4	2 203,4	2 205,2	2 130,8	2 141,2
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	1 124,2	999,9	1 000,7	966,9	971,6

Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Bij de IB-groep is begin 2000 een aanzienlijke vertraging geconstateerd in het project Herontwerp. Hierdoor dienen nieuwe beleidswijzigingen tevens in de oude systemen te worden aangepast, wat tot een eenmalige kostenpost van 30 miljoen leidt.

Hogere leerlingen- en studentenaantallen in vooral het hoger en middelbaar beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs leiden tot substantiële uitgavenverhogingen op de OCW-begroting.

Naast het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden voor leraren op scholen die te maken hebben met arbeidsmarktknelpunten op achterstandscholen worden ook voor de arbeidsmarktknelpunten in het hoger onderwijs (w.o. AIO's) extra middelen beschikbaar gesteld.

Tevens worden extra middelen uitgetrokken voor de verbetering van het rendement van beroepsopleidingen, voor flexibilisering van de opleidingsprogramma's van met name ROC's, VMBO en hogescholen. Een deel van de Eindejaarsmarge is aangewend ten behoeve van het Rijksmuseum, inburgering en Kennisnet.

Om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren wordt verder extra geld beschikbaar gesteld voor functiedifferentiatie, wordt een gerichte impuls gegeven aan de bestrijding van de landelijk hoge ziekteverzuimcijfers in het onderwijs, is er extra geld voor kinderopvangfaciliteiten voor onderwijsgeevenden en wordt (BTW-)compensatie verleend voor de hogere kosten van uitzendleraren. Daarnaast zijn veel middelen voorzien voor vernieuwing van leermiddelen en inventaris op scholen.

Voor de restauratie van grote monumenten (de zogenaamde kanjers) wordt een eenmalige dotatie aan het Nationaal Restauratiefonds gepleegd.

Op grond van een bij de Algemene Politieke Beschouwingen aanvaarde motie wordt de bij Miljoenennota 2000 verwerkte taakstelling bij het secundair beroepsonderwijs ongedaan gemaakt.

Extra middelen zijn er verder voor de uitvoering van het Onderwijskansenplan en voor de voor- en vroegschoolse opvang van allochtone kinderen met een taalachterstand.

Ook zijn er extra middelen voor een Revolving Fund dat zich zal richten op de (co-)financiering van impulsen op het gebied van scholing van docenten en diverse investeringsprojecten in inventaris en leermiddelen alsmede ter ondersteuning van lopende onderwijsvernieuwingstrajecten. Door de versnelling van in het Regeerakkoord voorziene intensiveringen komen extra middelen ter beschikking voor ICT in het onderwijs en voor een tegemoetkoming in de studiekosten.

Voor de versterking van de zorgcomponent in het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (VMBO), de aanpak van wachtlijsten in het speciaal onderwijs en ten behoeve van leerlinggebonden financiering in het primair onderwijs wordt structureel 50 miljoen toegevoegd aan de OCW-begroting.

De geplande verkoop van het NOB in 1999 heeft niet plaats gevonden. Deze zal nu naar verwachting in het najaar van 2000 plaatsvinden.

NB: Alle bedragen zijn, voor zover relevant, inclusief LNV-deel.

IXA NATIONALE SCHULD (TRANSACTIEBASIS)	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	29 145,0	29 144,4	30 562,3	31 581,1	32 030,8
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
rente aow spaarfonds	- 0,5	31,8	34,0	36,1	38,2
schuldconversie	- 59,0	- 69,0	- 66,0	- 41,0	- 38,0
wijziging kapitaalmarktberoep en rente diversen	- 690,8	- 623,5	- 550,4	- 469,4	- 476,9
	34,2	15,2	15,2	15,2	15,2
	- 716,1	- 645,5	- 567,2	- 459,1	- 461,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	- 716,2	- 645,5	- 567,2	- 459,1	- 461,6
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	28 428,8	28 498,9	29 995,1	31 122,0	31 569,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	12 900,4	12 932,2	13 611,2	14 122,5	14 325,5
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	28 428,8	28 498,9	29 995,1	31 122,0	31 569,2
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	12 900,4	12 932,2	13 611,2	14 122,5	14 325,5

	2000	2001	2002	2003	2004
stand trans VJN 2000	28 428,8	28 498,9	29 995,1	31 122,0	31 569,2
Agio	739,2	0	0	0	0
Disagio	156,9	0	0	0	0
Overige	1 617,2	1 322,7	300,0	1 185,4	1 245,5
stand kas VJN 2000	30 942,1	29 821,6	30 295,1	32 307,4	32 814,7

IXA NATIONALE SCHULD (TRANSACTIEBASIS)	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	412,1	431,0	436,6	436,3	436,1
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	16,6	7,1	7,4	7,7	7,9
	16,6	7,1	7,4	7,7	7,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	16,5	7,1	7,4	7,7	7,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	428,6	438,1	444,0	444,0	444,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	194,5	198,8	201,5	201,5	201,5
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	428,6	438,1	444,0	444,0	444,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	194,5	198,8	201,5	201,5	201,5

	2000	2001	2002	2003	2004
stand trans VJN 2000	428,6	438,1	444,0	444,0	444,0
Agio	0	0	0	0	0
Disagio	0	0	0	0	0
Overige	834,1	800,0	800,0	800,0	800,0
stand kas VJN 2000	1 262,7	1 238,1	1 244,0	1 244,0	1 244,0

Nationale Schuld

Wijzigingen in de korte en lange rekenrente en wijzigingen in de financieringsbehoefte van de staat leiden tot lagere rentelasten. De schuldconversie die in maart 2000 heeft plaatsgevonden en waarbij kleinere leningen zijn omgezet in grotere, meer liquide leningen leidt per saldo tot een daling van de rentelasten.

IXB FINANCIËN	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	6 761,5	6 283,8	6 223,3	6 118,7	6 119,2
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
exportkredietverzekering	- 117,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	3,4	9,0	0,0	0,0	0,0
	- 113,6	9,0	0,0	0,0	0,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
aankopen domeinen	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
eindejaarsmarge	27,9	0,0	0,0	0,0	0,0
informatiebeveiliging belastingdienst	69,0	0,0	0,0	0,0	0,0
regeling bijzondere financiering	- 33,2	0,0	0,0	0,0	0,0
uitvoeringskosten fiscale wetten	79,7	72,8	39,0	30,6	16,9
versterking douane	34,0	34,0	34,0	34,0	34,0
diversen	- 10,6	- 17,6	- 23,7	- 24,5	- 26,0
	191,8	89,2	49,3	40,1	24,9
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2000	102,3	102,3	100,2	98,2	98,2
spitsheffing	50,5	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	88,3	88,4	84,3	83,2	83,2
Niet tot een ijklijn behorend					
compensatie oc&w omroepbijdragen	- 80,0	0,0	0,0	0,0	0,0
heffings- en invorderingsrente	- 103,3	- 103,3	- 103,3	- 103,3	- 103,3
	57,8	87,4	81,2	78,1	78,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	135,9	185,7	130,5	118,2	103,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	6 897,4	6 469,5	6 353,8	6 236,9	6 222,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	3 129,9	2 935,7	2 883,2	2 830,2	2 823,5
Totaal internationale samenwerking	454,9	478,6	398,7	398,0	317,4
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	7 352,3	6 948,1	6 752,5	6 634,9	6 539,6
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	3 336,3	3 152,9	3 064,2	3 010,8	2 967,5

IXB FINANCIËN	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	4 683,1	5 529,1	5 585,9	5 404,7	5 428,2
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
afdracht staatsloterij (afrekening 1999)	45,0	0,0	0,0	0,0	0,0
exportkredietverzekering	60,0	0,0	0,0	0,0	0,0
inningskosten douane	32,0	33,0	34,0	33,0	34,0
verkoop landbouwgronden	140,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	19,6	22,6	22,6	22,6	22,5
	296,6	55,6	56,6	55,6	56,5
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
afdracht staatsloterij	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
concessie-opbrengsten benzinestations	- 25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
verkoopopbrengsten domeinen	130,0	10,0	10,0	10,0	10,0
diversen	49,0	23,3	23,3	23,3	23,3
	194,0	73,3	73,3	73,3	73,3
3. Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
heffings- en invorderingsrente	- 85,0	- 85,0	- 85,0	- 85,0	- 85,0
winstafdracht dnb	- 206,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0
	- 263,0	- 57,0	- 57,0	- 57,0	- 57,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	227,5	71,8	72,8	71,9	72,8
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	4 910,6	5 600,9	5 658,7	5 476,6	5 501,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	2 228,3	2 541,6	2 567,8	2 485,2	2 496,2
Totaal internationale samenwerking	22,3	8,7	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	4 932,9	5 609,6	5 658,7	5 476,6	5 501,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	2 238,5	2 545,5	2 567,8	2 485,2	2 496,2

Financiën

Als gevolg van de aanhoudende gunstige economische en politieke situatie in de wereld is de uitgavenraming van de exportkredietverzekering voor 2000 neerwaarts bijgesteld. Daarnaast kan ook de ontvangstenraming van de exportkredietverzekering door het goede betalingsgedrag van een aantal grote debiteurenlanden opwaarts worden bijgesteld.

Om invulling te kunnen geven aan een actief activabeheer is in de begroting van Financiën een voorziening gecreëerd van 25 miljoen in 2000. Hiermee is het voor Domeinen mogelijk, op verzoek van en na afstemming met belanghebbende departementen, vastgoed te verwerven dan wel te behouden voor het Rijk. Op deze wijze kan worden geanticipeerd op de toekomstige behoefte aan vastgoed van het Rijk en wordt tevens vooruitgelopen op de toekomstige status van Domeinen als baten-lastendienst en de daarbij behorende beschikbaarheid van een leenfaciliteit.

Mede naar aanleiding van een rapport van de Algemene Rekenkamer is in 2000 69 miljoen uitgetrokken voor de verbetering van de informatiebeveiliging binnen de Belastingdienst. Als gevolg van de huidige groei van de goederenstroom en de toename van het aantal niet fiscale douanetaken wordt 34 miljoen structureel ingezet voor de extra inzet van personeel bij de Douane.

In verband met de voorbereidingskosten voor de spitsheffing is een bedrag van 50,5 miljoen overgeboekt van het Infracfonds naar de Belastingdienst.

Aan de afdrachtenverhoging Staatsloterij ligt een tweetal mutaties ten grondslag. In de eerste plaats is sprake van een meevaller van 45 mln omdat een deel van de afdracht over 1999 in 2000 is ontvangen. In de tweede plaats is de afdrachtenraming op grond van realisaties in voorgaande jaren structureel met 40 mln verhoogd.

Bij Domeinen worden hogere opbrengsten verwacht uit de verkoop van onder meer landbouwgronden, zand en overtollige goederen.

De slotuitkering van de winstafdracht DNB over 1999 valt 206 mln lager uit dan begroot. Deze tegenvaller is voornamelijk veroorzaakt door de gestegen rente, die tot waarderingsverliezen op de obligatieportefeuille heeft geleid.

X DEFENSIE	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	13 793,8	13 746,6	13 923,1	13 802,4	13 680,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
investeringsimpuls koninklijke marechaussee	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
motie dijkstal c.s. (apb)	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
motie f-16 squadron	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0
terugstorting agentschapsgelden	33,8	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	38,9	20,1	16,1	16,4	16,6
	207,7	155,1	151,1	151,4	151,6
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2000	254,5	255,5	253,7	252,5	252,7
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2000	128,5	127,8	130,2	128,0	125,2
diversen	- 12,1	- 11,8	- 12,1	- 4,8	- 0,3
	370,9	371,5	371,8	375,7	377,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	578,7	526,5	522,9	527,1	529,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	14 372,5	14 273,1	14 446,0	14 329,5	14 209,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	6 522,0	6 476,9	6 555,3	6 502,4	6 447,9
Totaal internationale samenwerking	396,7	294,1	289,6	289,6	289,6
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	14 769,2	14 567,2	14 735,6	14 619,1	14 498,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	6 702,0	6 610,3	6 686,7	6 633,9	6 579,3

X DEFENSIE	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	724,1	439,7	438,9	439,3	439,3
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
terugstorting agentschapsgelden	33,9	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	17,3	0,0	0,0	0,0	0,0
	51,2	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
diversen	- 10,8	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 10,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	40,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	764,7	439,7	438,9	439,3	439,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	347,0	199,5	199,2	199,3	199,3
Totaal internationale samenwerking	3,6	3,1	3,1	3,1	3,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	768,3	442,8	442,0	442,4	442,4
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	348,6	200,9	200,6	200,8	200,8

Defensie

Ten behoeve van een investeringsimpuls bij de koninklijke Marechaussee wordt de Defensiebegroting structureel opgehoogd met ruim 40 miljoen. De extra middelen worden hoofdzakelijk aangewend voor investeringen in ICT, huisvestingskosten voor de marechaussee, extra personeel en vergroting van de opleidingscapaciteit.

Bij de algemene politieke beschouwingen van 1999 is door de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin werd voorgesteld structureel 50 miljoen toe te voegen aan de Defensiebegroting ten behoeve van personeelsbeleid in het kader van vredesoperaties. In de Defensienota is dit geld belegd met een aantal beleidsintensivering op het terrein van personeel, waaronder extra bemiddeling, begeleiding en opleidingen om de uitstroom naar de burgermaatschappij te bevorderen.

Naar aanleiding van een motie die Tweede Kamer over de Defensienota heeft aangenomen, wordt de voorgenomen afschaffing van een squadron F-16's teruggedraaid. In plaats daarvan wordt bezien op welke wijze het aantal operationele F-16's op 108 stuks kan worden gehandhaafd. In het kader van de operatie vermogensconversie agentschappen, wordt het eigen vermogen van de agentschappen van Defensie boven de norm van 5% van de omzet afgeroomd. Dit surplus wordt teruggestort naar het moederdepartement.

XIA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	8 272,4	7 511,4	7 189,0	7 045,3	7 129,1
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
afkoop nwi's	- 21,1	- 24,8	- 33,5	- 0,1	- 0,1
huursubsidie c.a.	48,3	22,9	- 6,4	- 37,3	- 62,0
diversen	12,8	- 3,7	- 5,6	- 10,8	- 20,4
	40,0	- 5,6	- 45,5	- 48,2	- 82,5
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
aanvullende bijdrage Ielystad	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
eindejaarsmarge	74,3	0,0	0,0	0,0	0,0
intensivering milieubeleid	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
versnelling locatiegebonden subsidies	50,0	50,0	50,0	- 75,0	- 75,0
woonzorgstimuleringsregeling	- 29,6	- 6,8	6,0	20,6	9,8
diversen	- 0,6	- 11,4	2,8	13,2	9,8
	149,1	31,8	58,8	- 41,2	- 55,4
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
bruto ramen ontvangsten nwi's	33,9	49,5	64,3	0,0	0,0
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2000	60,6	57,7	52,8	60,8	61,3
diversen	- 9,1	8,4	- 12,6	- 17,8	- 4,0
Niet tot een ijklijn behorend					
afkoop hoogniveaurenovatie subsidies	258,9	0,0	0,0	0,0	0,0
afkoop nwi's	64,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	13,4	4,5	4,5	0,0	0,0
	421,7	120,1	109,0	43,0	57,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	610,4	146,1	122,3	- 46,4	- 80,8
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	8 882,8	7 657,5	7 311,3	6 998,9	7 048,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	4 030,8	3 474,8	3 317,7	3 176,0	3 198,4
Totaal internationale samenwerking	12,6	12,7	12,7	12,7	12,7
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	8 895,4	7 670,2	7 324,0	7 011,6	7 061,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	4 036,6	3 480,6	3 323,5	3 181,7	3 204,1

XIA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	254,6	266,4	168,4	120,3	119,5
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
afkoop nwi's	3,7	8,3	26,1	0,0	0,0
huursubsidie c.a.	- 39,2	- 14,8	- 0,7	0,5	- 6,1
	- 35,5	- 6,5	25,4	0,5	- 6,1
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	14,0	15,5	15,5	5,5	5,5
	14,0	15,5	15,5	5,5	5,5
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
bruto ramen ontvangsten nwi's	33,9	49,5	64,3	0,0	0,0
diversen	20,2	32,1	0,6	0,6	0,6
	54,1	81,6	64,9	0,6	0,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	32,6	90,5	105,7	6,5	- 0,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	287,2	356,9	274,1	126,8	119,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	130,3	162,0	124,4	57,5	54,2
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	287,2	356,9	274,1	126,8	119,4
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	130,3	162,0	124,4	57,5	54,2

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Er is sprake van een tegenvaller bij de huursubsidie in 2000 en 2001 die omslaat in een meevaller vanaf 2002 oplopend tot 56 miljoen in 2004 als saldo van uitgaven en ontvangsten. Als gevolg van een neerwaartse bijstelling van de verwachte huurstijging treedt een jaarlijks oplopende meevaller op bij de huursubsidie. Daarnaast zijn er enkele tegenvallers. Zo is de gemiddelde bijdrage hoger dan verwacht omdat een aantal verhuurders niet heeft voldaan aan de prestatienormering. Ook zijn de ontvangsten uit hoofde van de vermogenstoets neerwaarts bijgesteld, omdat de oorspronkelijke raming te optimistisch is gebleken.

In het kader van de Lelystadtafel is eind vorig jaar 9,6 miljoen aan Lelystad toegekend. Daarboven is 30 miljoen gereserveerd voor een resterende bijdrage, waarvoor Lelystad afhankelijk van advisering door het CPB en ICES, in aanmerking kan komen.

In het Regeerakkoord is afgesproken de extra milieudruk als gevolg van een hoger dan behoedzame economische groei zoveel mogelijk te compenseren. Voorgesteld wordt hiertoe in 2000 reeds 25 miljoen aan de VROM begroting toe te voegen op het artikel «geluid en verkeer». Met name op dit beleidsterrein leidt een hogere economische groei tot extra milieudruk.

Bij Regeerakkoord werd een vertraging voorzien bij de locatiegebonden subsidies (BLS), omdat verwacht werd dat de met de convenantpartners overeengekomen aantallen te bouwen woningen met vertraging zouden worden gehaald. Naar nu blijkt ligt de realisatie toch op schema.

In 2000 zullen de hoogniveaurenovatiesubsidies worden afgekocht. De (niet relevante) afkoopsom bedraagt 259 miljoen. Hier staat tegenover dat

de geraamde (relevante) subsidiebedragen vrijvallen op de VROM-begroting.

In 1999 is de afkoopoperatie van Niet Winstbeogende Instellingen met 64 miljoen vertraagd. Omdat de totale (niet relevante) afkoopsom ongewijzigd is, wordt dit budget in 2000 toegevoegd aan de VROM-begroting.

XII VERKEER EN WATERSTAAT	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	11 992,4	12 206,9	12 310,7	12 384,6	12 579,3
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
geluidsisolatie schiphol	25,0	30,6	0,0	0,0	0,0
intertemporele compensatie (infraconds)	100,0	- 100,0	0,0	0,0	0,0
diversen	91,2	24,5	13,3	9,1	7,5
	216,2	- 44,9	13,3	9,1	7,5
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2000	125,3	123,5	122,3	120,1	120,0
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2000	174,4	188,0	192,8	197,2	203,0
spitsheffing (infraconds)	- 50,5	0,0	0,0	0,0	0,0
spoorwegpolitie (infraconds)	- 55,0	- 55,0	- 55,0	- 55,0	- 55,0
diversen	52,7	52,6	56,7	25,4	20,6
	246,9	309,1	316,8	287,7	288,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	463,1	264,1	329,9	296,7	296,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	12 455,5	12 471,0	12 640,6	12 681,3	12 875,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	5 652,1	5 659,1	5 736,1	5 754,5	5 842,6
Totaal internationale samenwerking	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	12 468,2	12 483,7	12 653,3	12 694,0	12 888,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	5 657,8	5 664,9	5 741,8	5 760,3	5 848,4
XII VERKEER EN WATERSTAAT					
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	1 498,7	1 125,9	1 098,8	1 061,7	1 046,7
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
sloopregeling binnenscheepvaart	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	33,9	0,0	0,0	0,0	- 0,2
	58,9	0,0	0,0	0,0	- 0,2
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	30,2	24,0	25,0	0,0	0,0
Niet tot een ijklijn behorend					
diversen	- 2,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	27,7	24,0	25,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	86,6	24,0	25,0	0,0	- 0,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	1 585,3	1 149,9	1 123,8	1 061,7	1 046,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	719,4	521,8	510,0	481,8	474,9
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	1 585,3	1 149,9	1 123,8	1 061,7	1 046,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	719,4	521,8	510,0	481,8	474,9

Verkeer en Waterstaat

Door een vertraging bij de uitvoering van geluidsisolatie van woningen rondom Schiphol zijn middelen in 1999 onbestede gebleven. De vertraging wordt in 2000 en 2001 weer ingelopen. Bij de uitvoering van de infrafonds-begroting wordt een kasritmewijziging voorzien tussen de jaren 2000 en 2001.

Voor de voorbereidingskosten die de Belastingdienst maakt in het kader van de spitsheffing is in 2000 via de begroting van V&W een bedrag overgemaakt van de begroting van het Infrafonds naar de begroting van Financiën.

In verband met de overheveling van de Spoorwegpolitie naar het Korps Politie Landelijke Dienst (KPLD) wordt er via de begroting van V&W structureel een bedrag overgemaakt van de begroting van het Infrafonds naar de begroting van BZK.

In het kader van de herstructurering binnenvaart (sloopregelingen) is de zogenaamde oud-voor-nieuw regeling de komende jaren verlengd. Hierdoor vallen gelden vrij die in latere jaren weer terug zullen vloeien naar de sector conform Europese afspraken. Verwerking hiervan vindt in een later stadium plaats.

XIII ECONOMISCHE ZAKEN	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	3 230,7	3 229,4	3 215,2	3 185,1	3 186,9
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
nedcar	206,9	0,0	0,0	0,0	0,0
technologie, vliegtuigindustrie en energie	119,3	- 44,9	- 26,1	- 41,7	- 5,1
diversen	54,5	- 15,7	- 9,3	3,2	27,3
	380,7	- 60,6	- 35,4	- 38,5	22,2
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	68,9	36,0	39,2	32,5	28,2
	68,9	36,0	39,2	32,5	28,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	449,9	- 24,6	3,9	- 6,0	50,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	3 680,6	3 204,8	3 219,1	3 179,1	3 237,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	1 670,2	1 454,3	1 460,8	1 442,6	1 469,0
Totaal internationale samenwerking	457,3	458,7	482,7	487,7	472,7
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	4 137,9	3 663,5	3 701,8	3 666,8	3 710,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	1 877,7	1 662,4	1 679,8	1 663,9	1 683,5

XIII ECONOMISCHE ZAKEN	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	3 720,1	3 501,2	3 010,6	3 017,2	2 942,5
1. Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin diversen	- 5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin nedcar	224,7	0,0	0,0	0,0	0,0
vervroegde aflossing kunstvezel	45,0	- 20,0	- 15,0	- 10,0	0,0
diversen	- 35,9	- 13,3	- 6,3	8,7	22,8
	233,8	- 33,3	- 21,3	- 1,3	22,8
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	16,6	3,0	1,0	0,0	0,0
Niet tot een ijklijn behorend aardgasbaten	644,0	760,0	351,0	176,0	175,0
diversen	- 2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
	658,3	763,0	352,0	176,0	175,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	887,1	729,7	330,7	174,7	197,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	4 607,2	4 230,9	3 341,3	3 191,9	3 140,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	2 090,7	1 919,9	1 516,2	1 448,4	1 425,1
Totaal internationale samenwerking	11,2	6,2	6,2	6,2	6,2
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	4 618,4	4 237,1	3 347,5	3 198,1	3 146,6
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	2 095,7	1 922,7	1 519,0	1 451,2	1 427,9

Economische Zaken

Een voorziene schuldaflossing van de Staat aan Nedcar ad. 206,9 miljoen aan de uitgavenkant en een eveneens voorziene aflossing van de lening van de Staat aan Nedcar ad. 224,8 miljoen aan de ontvangstenkant niet in 1999 zijn gerealiseerd maar in 2000.

Bij het technologiebeleid is sprake van een snellere ontwikkeling van de EU-programma's Halfgeleiderstechnologie en Software-Platforms waardoor een versnelling van kasuitgaven nodig is. Ook verloopt de uitvoering van het Joint Strike Fighter-programma sneller dan geraamd en is een versnelde uitbetaling aan de Hoge Flux Reactor noodzakelijk als gevolg van de in de EU gemaakte afspraken. Deze snellere ontwikkelingen leiden tot een opwaartse bijstelling van 119 miljoen in 2000 en neerwaartse bijstellingen van een gelijke totale omvang in latere jaren.

De aardgasbaten zijn opwaarts bijgesteld als gevolg van een hogere dollarkoers en een hogere olieprijs in de laatste maanden van 1999 en de eerste maanden van 2000.

XIV LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	3 858,6	3 773,8	3 793,7	3 689,6	3 759,3
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
integrale aanpak mestproblematiek	480,0	- 43,0	- 58,0	- 14,0	- 35,0
nota natuur bos en landschap 21e eeuw	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
realisatie ehs	79,0	88,0	86,0	82,0	65,0
diversen	87,2	- 7,6	- 10,3	- 17,3	- 17,3
	696,2	37,4	17,7	50,7	12,7
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2000	61,9	62,0	61,9	61,5	63,2
diversen	23,3	22,4	20,5	25,4	22,6
Niet tot een ijklijn behorend					
diversen	1,4	1,4	1,4	1,4	0,0
	86,6	85,8	83,8	88,3	85,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	782,9	123,3	101,5	138,9	98,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	4 641,5	3 897,1	3 895,2	3 828,5	3 857,7
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	2 106,2	1 768,4	1 767,6	1 737,3	1 750,5
Totaal internationale samenwerking	41,5	43,8	43,9	40,8	40,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	4 683,0	3 940,9	3 939,1	3 869,3	3 898,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	2 125,1	1 788,3	1 787,5	1 755,8	1 769,1

XIV LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	740,2	767,5	767,1	760,5	762,5
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	- 11,4	- 7,0	- 7,0	- 6,8	- 15,9
Niet tot een ijklijn behorend					
diversen	- 12,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 23,9	- 7,0	- 7,0	- 6,8	- 15,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	- 23,9	- 7,0	- 7,1	- 6,8	- 16,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	716,3	760,5	760,0	753,7	746,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	325,0	345,1	344,9	342,0	338,7
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	716,3	760,5	760,0	753,7	746,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	325,0	345,1	344,9	342,0	338,7

Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Het kabinet heeft ten behoeve van de integrale aanpak van de mestproblematiek 480 miljoen beschikbaar gesteld op de LNV-begroting, waarvan 150 miljoen door intertemporele compensatie op het budget voor de reconstructie. Het beschikbare bedrag wordt in het Ontwikkelings- en saneringsfonds voor de landbouw gestort en zal met name worden ingezet voor de opkoop van fosfaat onder de regeling beëindiging veehouderijtakken.

Op het gebied van natuur wordt in de eerste plaats ca. 80 miljoen per jaar

extra uitgetrokken voor de tijdige realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur.

In de tweede plaats wil het kabinet door een investeringsimpuls in de ontwikkeling van het landelijk gebied zijn ambities accentueren voor de toekomst van natuur en landschap. In de nog te verschijnen Nota Natuur Bos en Landschap 21^e eeuw zal deze investeringsimpuls nader worden uitgewerkt.

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	33 271,4	34 292,7	35 022,6	35 457,8	35 683,0
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	- 12,0	- 15,0	0,0	0,0	0,0
Sociale zekerheid					
gemeentelijk werkfonds	- 65,0	- 24,9	0,0	0,0	0,0
koppeling uitkeringen	383,1	502,2	508,3	519,3	531,8
prijswontwikkeling sociale voorzieningen	147,1	95,6	47,1	36,7	87,0
volumewontwikkeling sociale voorzieningen	- 689,7	- 689,7	- 718,3	- 712,3	- 708,2
diversen	0,8	13,4	- 2,2	- 1,9	18,8
	- 235,7	- 118,4	- 165,1	- 158,2	- 70,6
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	31,9	8,3	1,0	1,0	1,0
Sociale zekerheid					
motie apb: verhoging basisbedrag kinderbijslag	125,0	170,0	170,0	170,0	170,0
samenwerking werk en inkomen	37,2	0,0	0,0	0,0	0,0
uitbreiding kinderopvang	31,0	31,0	31,0	31,0	31,0
diversen	110,6	1,0	2,0	5,0	4,1
	335,7	210,3	204,0	207,0	206,1
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	19,6	13,5	12,6	12,3	12,2
Sociale zekerheid					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2000	273,9	285,0	315,0	318,7	318,8
reservering suwi	61,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	- 58,7	27,3	31,0	30,7	29,7
Niet tot een ijklijn behorend					
bijstelling loopbaanonderbreking	- 44,3	- 65,9	- 62,9	- 80,9	- 80,9
diversen	64,8	0,0	0,0	0,0	0,0
	316,3	259,9	295,7	280,8	279,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	416,3	351,8	334,6	329,4	415,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	33 687,7	34 644,5	35 357,2	35 787,2	36 098,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	15 286,8	15 721,0	16 044,4	16 239,5	16 380,7
Totaal internationale samenwerking	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	33 689,2	34 646,0	35 358,7	35 788,7	36 099,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	15 287,5	15 721,7	16 045,1	16 240,2	16 381,4

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	776,8	789,7	801,0	801,0	801,0
1. Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
anticumulatiebaten wsw	35,4	35,7	36,6	36,6	36,6
	35,4	35,7	36,6	36,6	36,6
2. Beleidsmatige mutaties					
Sociale zekerheid					
esf gelden	350,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	- 0,3	- 0,3	- 0,3	- 0,3	- 0,3
	349,7	- 0,3	- 0,3	- 0,3	- 0,3
3. Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
diversen	- 18,0	- 18,3	- 18,2	- 18,7	- 19,1
	- 18,0	- 18,3	- 18,2	- 18,7	- 19,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	367,1	17,0	18,0	17,5	17,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	1 143,9	806,7	819,0	818,5	818,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	519,1	366,1	371,6	371,4	371,2
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	1 143,9	806,7	819,0	818,5	818,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	519,1	366,1	371,6	371,4	371,2

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Als gevolg van de gunstige economische ontwikkeling zullen naar verwachting zowel in 2000 als in 2001 minder WIW-dienstbetrekkingen worden gerealiseerd dan geraamd.

De koppeling van de sociale zekerheidsregelingen, die wordt geraamd op de aanvullende post Koppeling uitkeringen, wordt nu uitgedeeld naar de begroting van SZW.

Ten opzichte van de oorspronkelijke raming doet zich in 2000 en 2001 per saldo een opwaartse prijs-ontwikkeling voor in de begrotingsgefinancierde sociale zekerheidsregelingen. Dit is het saldo van een stijging van de gemiddelde Wajong-uitkering en een neerwaartse aanpassing van de gemiddelde AKW-uitkering als gevolg van een gewijzigde bestands-samenstelling in de AKW.

Op grond van de meevallende werkloosheidsontwikkeling en recente uitvoeringsgegevens wordt het volume van de sociale voorzieningen neerwaarts bijgesteld voor 2000 en latere jaren. De neerwaartse volume-bijstelling heeft met name betrekking op de bijstandsuitgaven.

Als onderdeel van de bij de Algemene Politieke Beschouwingen toegezegde extra koopkrachtmaatregelen wordt de kinderbijslag verhoogd met gemiddeld f 50,- per jaar.

In 2000 wordt 37 miljoen extra ingezet in het kader van Samenwerking Werk en Inkomen (SWI). Dit zijn middelen die in 1999 niet werden aangewend. Deze uitgaven hebben onder meer betrekking op een stimuleringsregeling voor de totstandkoming van Centra voor Werk en Inkomen (CWI's).

Ten behoeve van kinderopvang voor alleenstaande ouders in de bijstand is 31 miljoen structureel extra gereserveerd.

De reservering voor SUWI van 61 miljoen betreft een overheveling van middelen die op de aanvullende post nader te verdelen zijn gereserveerd voor de implementatie van SUWI. Deze middelen zullen worden aangewend voor de ontvlechting van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie (met name aanpassing van de automatiseringssystemen) en de voorbereiding van de verzelfstandiging van het Reïntegratiebedrijf.

De raming voor de loopbaanonderbreking wordt bijgesteld op grond van een lager dan geraamd gebruik.

In de arbeidsongeschiktheidswetten gelden anticumulatiebepalingen indien uitkeringsgerechtigden in WSW-verband werkzaam zijn en uit hoofde daarvan, naast hun uitkering, loon ontvangen. Realisatiegegevens geven aanleiding deze raming van anticumulatiebaten te verhogen. Bij de tijdelijke stopzetting door de EU van de betaling van ESF-gelden is besloten tot voorfinanciering aan Arbeidsvoorziening van 350 miljoen in 1999 ten behoeve van de werkgelegenheidsprojecten die werden (mede-) gefinancierd uit de ESF-gelden. SZW ontvangt dit voorgefinancierde bedrag nu terug via haar ontvangstenbegroting.

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	11 095,3	11 036,0	11 081,0	10 789,5	10 772,1
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	78,8	18,2	22,1	21,3	20,0
Zorg					
arbeidsmarktknelpunten	65,0	0,0	0,0	0,0	0,0
motie apb: uitbreiding algemeen maatschappelijk werk	25,0	25,0	25,0	25,0	0,0
diversen	87,3	8,7	9,3	9,3	9,3
	256,1	51,9	56,4	55,6	29,3
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling	68,7	70,8	74,1	66,0	77,0
diversen	37,6	47,1	49,2	48,1	39,0
Zorg					
diversen	54,0	77,7	74,3	62,3	60,5
Niet tot een ijklijn behorend					
loonbijstelling	185,3	183,4	183,0	183,0	183,0
diversen	48,9	48,0	47,3	47,3	47,3
	394,5	427,0	427,9	406,7	406,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	650,4	478,8	484,2	462,3	436,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	11 745,7	11 514,8	11 565,2	11 251,8	11 208,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	5 330,0	5 225,2	5 248,1	5 105,8	5 086,1
Totaal internationale samenwerking	1,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	11 747,2	11 515,3	11 565,7	11 252,3	11 208,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	5 330,6	5 225,4	5 248,3	5 106,1	5 086,3

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	317,1	236,8	226,0	226,5	226,5
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	- 24,7	- 24,7	- 24,7	- 24,7	- 24,7
	- 24,7	- 24,7	- 24,7	- 24,7	- 24,7
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	1,3	- 0,7	- 0,7	- 0,7	- 0,7
Zorg diversen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,4	- 0,7	- 0,7	- 0,7	- 0,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	- 23,3	- 25,5	- 25,5	- 25,5	- 25,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	293,8	211,3	200,5	201,0	201,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	133,3	95,9	91,0	91,2	91,2
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	293,8	211,3	200,5	201,0	201,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	133,3	95,9	91,0	91,2	91,2

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

In 2000 wordt 65 miljoen extra uitgegeven ter oplossing van arbeidsmarkt-knelpunten. De middelen worden deels ingezet voor het terugdringen van het relatief hoge ziekteverzuim in de zorgsector en deels voor scholing, kinderopvang en stage- en praktijkbegeleiding. In de jaarplannen arbeidsmarktbeleid wordt naast de verdeling van de middelen eveneens vastgelegd welke prestaties de sector hiervoor zal leveren.

Tevens is bij de Algemene Politieke Beschouwingen 25 miljoen beschikbaar gesteld om knelpunten bij het algemeen maatschappelijk werk op te lossen.

INTERNATIONALE SAMENWERKING	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000	9 357,2	9 505,3	9 856,6	10 223,7	10 603,1
1. Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin macro-raming bnp	255,2	255,2	255,2	255,2	255,2
	255,2	255,2	255,2	255,2	255,2
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin					
bedrijfslevenprogramma	- 86,0	- 36,7	27,0	20,0	20,0
garantiefaciliteit opkomende markten	20,0	45,0	0,0	0,0	0,0
goed bestuur	118,6	118,6	118,6	118,6	118,6
hulp aan suriname	- 48,8	0,0	0,0	0,0	0,0
landenprogramma mbt economische ontwikkeling	- 62,7	- 75,7	- 76,1	- 76,1	- 76,1
macrosteun en schuldverlichting	399,1	190,8	139,1	131,4	118,7
medefinancieringsprogramma	65,2	83,3	73,4	58,9	86,2
milieubeleid	54,8	56,4	66,4	86,4	106,4
noodhulp	- 180,0	- 180,0	- 180,0	- 180,0	- 180,0
diversen	- 209,5	- 167,7	- 146,1	- 158,5	- 193,0
	70,7	34,0	22,3	0,7	0,8
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	3,3	0,9	0,9	0,9	0,9
	3,3	0,9	0,9	0,9	0,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	328,9	290,1	278,4	257,0	257,0
Stand Voorjaarsnota	9 686,1	9 795,4	10 135,0	10 480,7	10 860,1
Stand Voorjaarsnota (EUR)	4 395,4	4 445,0	4 599,1	4 755,9	4 928,1
INTERNATIONALE SAMENWERKING					
	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000	128,4	114,9	114,3	110,5	110,5
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	24,7	9,7	1,0	1,0	1,0
	24,7	9,7	1,0	1,0	1,0
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	2,9	0,6	0,6	0,6	0,6
Niet tot een ijklijn behorend diversen	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
	3,3	0,6	0,6	0,6	0,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	28,0	10,3	1,6	1,6	1,6
Stand Voorjaarsnota	156,4	125,2	115,9	112,1	112,1
Stand Voorjaarsnota (EUR)	71,0	56,8	52,6	50,9	50,9

Homogene groep Internationale Samenwerking

De omvang van de homogene groep Internationale Samenwerking is gekoppeld aan de omvang van het Bruto Nationaal Produkt (BNP). Door een bijstelling van het BNP op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2000 van het Centraal Planbureau is de omvang van de hgIS met

structureel 0,25 miljard toegenomen. De beleidsmatige aanwending van deze extra ruimte is als volgt.

Op de bestaande programma's voor Goed Bestuur heeft een intensivering van het beleid plaatsgevonden voor onder meer Bolivia, Jemen, Mali, Mozambique, Uganda, Zambia, Zuid-Afrika en de Palestijnse Gebieden. Vanwege de voortdurende committeringsstop voor Suriname is het budget «hulp aan Suriname» met 48,8 miljoen verlaagd.

In het kader van het landenbeleid worden programma's die betrekking hebben op economische ontwikkeling, werkgelegenheid en regionale ontwikkeling afgebouwd. Dit leidt tot een neerwaartse budgetaanpassing. Het budget voor schuldverlichting wordt verhoogd, onder meer met het oog op extra hulpverlening aan Indonesië. Tijdens de begin februari 2000 gehouden Consultatieve Groep vergadering voor Indonesië is 50 miljoen dollar toegezegd voor 2000. Bovendien is in de Club van Parijs een nieuwe schuldherschikking voor Indonesië afgesproken.

Vanwege de koppeling van het budget van de Medefinancieringsorganisaties aan de ontwikkeling van het BNP is er sprake van een intensivering van het programma.

Met een verhoging van het budget voor de landenprogramma's met betrekking tot milieu wordt een bijdrage geleverd aan het realiseren van de doelstelling op het gebied van milieu (0,1% van het BNP). Het budget is verhoogd als gevolg van een intensivering van het programma in met name Bangladesh, Burkina Faso, Mozambique, de Palestijnse Gebieden, Brazilië, Ecuador, Senegal, China en Nepal.

De verlaging van artikel «Noodhulp» is onder meer het gevolg van twee budgetoverhevelingen. Ten eerste is het budget voor «Vredesopbouw» overgeheveld naar het nieuwe artikel «Mensenrechten, Vredesopbouw en Goed Bestuur». Daarnaast is het budget voor de wederopbouw van Zuidoost-Europa overgeheveld naar het artikel «Macro-economische steun en Schuldenbeleid».

GEMEENTEFONDS	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	24 230,3	24 243,0	24 348,3	24 592,9	24 587,2
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
wijziging betalingverloop	39,4	0,0	0,0	0,0	0,0
	39,4	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
uitbetaling behoedzaamheidsreserve 1999	251,1	0,0	0,0	0,0	0,0
van ap: accres 2000	878,3	878,3	878,3	878,3	878,3
versnelling regeerakkoord: wvg	75,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	29,5	7,4	7,4	7,4	7,4
	1 233,9	885,7	885,7	885,7	885,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	1 273,3	885,7	885,7	885,7	885,7
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	25 503,6	25 128,7	25 234,0	25 478,6	25 472,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	11 573,0	11 402,9	11 450,7	11 561,7	11 559,1
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	25 503,6	25 128,7	25 234,0	25 478,6	25 472,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	11 573,0	11 402,9	11 450,7	11 561,7	11 559,1

Gemeentefonds

Voor de behoedzaamheidsreserve 1999 was een bedrag aangehouden van 460 miljoen. De behoedzaamheidsreserve is bedoeld om het effect op het accres gemeentefonds van mogelijke onderuitputting op de rijksbegroting op te kunnen vangen. Vanwege onderuitputting op de rijksbegroting is het accres voor 1999 met 208,9 miljoen neerwaarts bijgesteld. Daardoor wordt van de aangehouden reserve alsnog een bedrag van ruim 251 miljoen in 2000 aan de gemeenten uitgekeerd.

Op basis van de Voorjaarsnota is het accres van het gemeentefonds voor 2000 geraamd. Van de aanvullende post van het gemeentefonds wordt vanaf 2000 structureel bijna 900 miljoen naar het gemeentefonds overgeboekt.

De Regeerakkoord-intensivering voor de Wet voorziening gehandicapten (WVG) wordt versneld waardoor in 2000 75 miljoen extra aan dit beleids terrein wordt uitgegeven. Met deze versnelling wordt tevens gehoor gegeven aan wensen terzake van de Tweede Kamer.

PROVINCIEFONDS	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	1 931,4	1 936,0	1 936,0	1 936,0	1 936,0
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
van ap: accres 2000	66,6	66,6	66,6	66,6	66,6
diversen	58,7	34,5	34,5	34,5	34,5
	125,3	101,1	101,1	101,1	101,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	125,3	101,1	101,1	101,1	101,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	2 056,7	2 037,1	2 037,1	2 037,1	2 037,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	933,3	924,4	924,4	924,4	924,4
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	2 056,7	2 037,1	2 037,1	2 037,1	2 037,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	933,3	924,4	924,4	924,4	924,4

Provinciefonds

Op basis van de Voorjaarsnota is het accres van het provinciefonds voor 2000 geraamd. Van de aanvullende post van het provinciefonds wordt vanaf 2000 structureel bijna 70 miljoen naar het provinciefonds overgeboekt.

ACCRES GEMEENTEFONDS/PROVINCIEFONDS	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000	361,6	1 380,0	2 097,3	3 175,6	4 302,9
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
accres gf	542,2	759,4	693,3	685,1	676,3
accres pf	41,1	59,5	56,3	59,0	61,8
	583,3	818,9	749,6	744,1	738,1
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
naar gf: accres 2000	- 878,3	- 878,3	- 878,3	- 878,3	- 878,3
naar pf: accres 2000	- 66,6	- 66,6	- 66,6	- 66,6	- 66,6
	- 944,9	- 944,9	- 944,9	- 944,9	- 944,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	- 361,6	- 126,0	- 195,3	- 200,8	- 206,8
Stand Voorjaarsnota	0,0	1 254,0	1 902,0	2 974,8	4 096,1
Stand Voorjaarsnota (EUR)	0,0	569,0	863,1	1 349,9	1 858,7

Accressen Gemeente- en Provinciefonds

Als gevolg van de ontwikkeling in de netto-gecorrigeerde rijksuitgaven is de raming voor de accressen aangepast. Dit leidt tot een toevoeging aan het gemeentefonds van bijna 900 miljoen structureel en aan het provinciefonds van bijna 70 miljoen structureel.

INFRASTRUCTUURFONDS	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	11 220,3	11 014,0	10 552,7	10 695,1	9 785,3
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
balgstuw	68,4	0,0	0,0	0,0	0,0
intertemporele compensatie	100,0	- 100,0	0,0	0,0	0,0
kasritme hsl/betuweroort	400,0	306,0	601,0	338,0	- 457,0
spitsheffing	- 50,5	0,0	0,0	0,0	0,0
spoorwegpolitie	- 55,0	- 55,0	- 55,0	- 55,0	- 55,0
diversen	37,5	104,7	99,3	19,9	- 12,4
	500,4	255,7	645,3	302,9	- 524,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	500,4	255,6	645,3	302,9	- 524,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	11 720,7	11 269,6	11 198,0	10 998,0	9 260,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	5 318,6	5 113,9	5 081,4	4 990,7	4 202,4
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	11 720,7	11 269,6	11 198,0	10 998,0	9 260,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	5 318,6	5 113,9	5 081,4	4 990,7	4 202,4

INFRASTRUCTUURFONDS	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	11 262,6	11 137,0	10 620,7	10 695,1	9 785,3
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
balgstuw	68,4	0,0	0,0	0,0	0,0
intertemporele compensatie	100,0	- 100,0	0,0	0,0	0,0
kasritme hsl/betuweroute	400,0	306,0	601,0	338,0	- 457,0
spitsheffing	- 50,5	0,0	0,0	0,0	0,0
spoorwegpolitie	- 55,0	- 55,0	- 55,0	- 55,0	- 55,0
diversen	37,5	104,7	99,3	19,9	- 12,4
	500,4	255,7	645,3	302,9	- 524,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	500,4	255,6	645,3	302,9	- 524,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	11 763,0	11 392,6	11 266,0	10 998,0	9 260,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	5 337,8	5 169,7	5 112,3	4 990,7	4 202,4
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	11 763,0	11 392,6	11 266,0	10 998,0	9 260,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	5 337,8	5 169,7	5 112,3	4 990,7	4 202,4

Infrastructuurfonds

Naast het bevorderen van een integrale afweging van prioriteiten binnen het fonds is de doelstelling van het Infrastructuurfonds het bevorderen van continuïteit van middelen voor infrastructuur. Op het Infrastructuurfonds worden de uitgaven en ontvangsten van de droge infrastructuur, de natte infrastructuur, de megaprojecten en enkele algemene uitgaven en ontvangsten begroot en verantwoord.

Het Infrastructuurfonds wordt gevoed door een bijdrage uit de begroting van V&W en uit een bijdrage van het Fonds Economische Structuurversterking (FES). Bij wijzigingen in de ramingen van ontvangsten en uitgaven van het Infrastructuurfonds treedt veelal ook een wijziging op in de uitgaven en ontvangsten van V&W en het FES.

Door een vertraging bij het vervaardigen van het balgdoek van de balgstuw Ramspol zijn middelen in 1999 onbesteed gebleven. De vertraging wordt naar verwachting in 2000 ingelopen.

Door wijzigingen in het betalingsritme bij de HSL-Zuid en de Betuweroute zijn er in eerdere jaren te weinig en in latere jaren te veel middelen beschikbaar bij deze projecten. Dit wordt opgelost via intertemporele compensatie in het FES. De intertemporele compensatie van 2001 naar 2000 binnen het Infracfonds betreft een wijziging van het verwachte betalingspatroon van infrastructuurprojecten.

Voor de voorbereidingskosten die de Belastingdienst maakt in het kader van de spitsheffing is in 2000 via de begroting van V&W een bedrag overgeboekt van de begroting van het Infracfonds aan de begroting van Financiën.

In verband met de overheveling van de Spoorwegpolitie naar het Korps Politie Landelijke Dienst (KPLD) wordt er via de begroting van V&W structureel een bedrag overgemaakt van de begroting van het Infracfonds aan de begroting van BZK.

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	3 806,6	3 278,5	2 580,7	2 937,3	1 923,7
3. Technische mutaties Niet tot een ijklijn behorend kasritme hsl/betuweroute diversen	400,0 47,4	306,0 65,7	601,0 53,5	338,0 10,0	- 457,0 - 10,0
	447,4	371,7	654,5	348,0	- 467,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	447,4	371,6	654,5	348,0	- 467,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	4 254,0	3 650,1	3 235,2	3 285,3	1 456,7
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	1 930,4	1 656,3	1 468,1	1 490,8	661,0
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	4 254,0	3 650,1	3 235,2	3 285,3	1 456,7
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	1 930,4	1 656,3	1 468,1	1 490,8	661,0
FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING					
	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	2 018,0	2 051,0	1 753,0	1 670,0	1 711,0
3. Technische mutaties Niet tot een ijklijn behorend aardgasbaten	456,0	540,0	249,0	124,0	125,0
	456,0	540,0	249,0	124,0	125,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	456,0	540,0	249,0	124,0	125,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	2 474,0	2 591,0	2 002,0	1 794,0	1 836,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	1 122,7	1 175,7	908,5	814,1	833,1
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	2 474,0	2 591,0	2 002,0	1 794,0	1 836,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	1 122,7	1 175,7	908,5	814,1	833,1

Fonds Economische Structuurversterking

Door wijzigingen in het betalingsritme bij de HSL-Zuid en de Betuweroute zijn er in eerdere jaren te weinig en in latere jaren te veel middelen beschikbaar bij deze projecten. Dit wordt opgelost via intertemporele compensatie uit het FES.

Uitgaande van een hogere olieprijs en dollarkoers in 2000 worden hogere aardgasbaten verwacht. Met de hogere gasbatenraming wordt het aanwezige tekort in het FES weggewerkt.

AOW-SPAARFONDS	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	5 394,2	5 927,4	6 543,0	7 196,9	7 878,7
3. Technische mutaties Niet tot een ijklijn behorend diversen	- 0,5	31,8	34,0	36,1	38,2
	- 0,5	31,8	34,0	36,1	38,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	- 0,5	31,8	34,0	36,1	38,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	5 393,7	5 959,2	6 577,0	7 233,0	7 916,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	2 447,6	2 704,2	2 984,5	3 282,2	3 592,5
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	5 393,7	5 959,2	6 577,0	7 233,0	7 916,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	2 447,6	2 704,2	2 984,5	3 282,2	3 592,5
ARBEIDSVOORWAARDEN					
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	2 365,8	4 032,0	5 348,8	7 586,4	9 229,8
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin nominale bijstelling	164,0	165,0	165,0	165,0	166,0
Sociale zekerheid diversen	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Zorg diversen	- 0,6	- 0,6	- 0,6	- 0,6	- 0,6
	171,2	172,2	172,2	172,2	173,2
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2000 diversen	- 1 917,5	- 1 966,1	- 1 982,9	- 1 987,4	- 2 015,5
	- 40,5	- 99,9	- 132,5	- 169,3	- 208,0
Sociale zekerheid					
loonbijstelling:uitdeling tranche 2000 diversen	- 273,9	- 285,0	- 315,0	- 318,7	- 318,8
	40,5	99,9	132,5	169,3	208,0
Zorg diversen	- 40,6	- 40,0	- 39,6	- 39,1	- 28,1
Niet tot een ijklijn behorend					
loonbijstelling uitdeling tranche 2000 diversen	- 186,7	- 184,8	- 184,4	- 184,4	- 183,0
	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
	- 2 413,4	- 2 470,6	- 2 516,6	- 2 524,3	- 2 540,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	- 2 242,1	- 2 298,4	- 2 344,4	- 2 352,0	- 2 366,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	123,7	1 733,6	3 004,4	5 234,4	6 862,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	56,1	786,7	1 363,3	2 375,3	3 114,2
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	123,7	1 733,6	3 004,4	5 234,4	6 862,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	56,1	786,7	1 363,3	2 375,3	3 114,2

Aanvullende post Arbeidsvoorwaarden

Op de aanvullende post arbeidsvoorwaarden worden de middelen gereserveerd die nodig zijn om de loongevoelige uitgaven op de diverse begrotingen te indexeren. Deze middelen worden doorgaans per jaar-tranche bij Voorjaarsnota uit de aanvullende post arbeidsvoorwaarden overgeboekt naar de departementale begrotingen.

Op grond van de meest recente macro-economische inzichten doen zich met name bij de Rijksbegroting-eng in 2000 tegenvallers voor. Dit wordt met name veroorzaakt door de hogere raming van de contractloonstijging in 2000 in de marktsector dan eerder was geraamd.

Door de uitdeling van de loonbijstelling tranche 2000 voor de drie ijklijnen worden de begrotingen 2000 op het loonniveau 2000 gebracht. De uitdeling van de loonbijstelling tranche 2000 voor het gedeelte dat niet tot een ijklijn behoort heeft met name betrekking op de indexering van de rijksbijdragen volksgezondheid.

DIERGEZONDHEIDSFONDS	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	39,3	111,3	103,3	101,3	99,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	39,3	111,3	103,3	101,3	99,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	17,8	50,5	46,9	46,0	45,1
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	39,3	111,3	103,3	101,3	99,3
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	17,8	50,5	46,9	46,0	45,1
PRIJSBIJSTELLING/INDEXERING WSF					
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000	895,8	1 780,9	2 618,0	3 232,5	3 873,0
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
indexering studiefinanciering	1,5	12,2	41,5	46,2	- 13,3
nominale ontwikkeling	124,9	54,9	66,7	62,2	71,0
diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sociale zekerheid					
diversen	6,7	8,7	10,4	9,9	9,0
Zorg					
diversen	2,3	2,3	2,4	2,3	2,5
	135,4	78,1	121,0	120,6	69,2
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2000	- 829,8	- 849,5	- 858,2	- 863,4	- 872,3
Sociale zekerheid					
diversen	- 24,4	- 26,8	- 30,5	- 30,2	- 29,2
Zorg					
diversen	- 8,5	- 8,3	- 8,2	- 8,1	- 8,2
Niet tot een ijklijn behorend					
indexering studiefinanciering	18,0	28,2	55,3	46,3	37,1
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2000	- 54,2	- 53,2	- 53,1	- 48,6	- 48,6
diversen	18,9	18,0	18,0	13,5	13,5
	- 880,0	- 891,6	- 876,7	- 890,5	- 907,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	- 744,5	- 813,7	- 755,8	- 769,8	- 838,6
Stand Voorjaarsnota	151,3	967,2	1 862,2	2 462,7	3 034,4
Stand Voorjaarsnota (EUR)	68,7	438,9	845,0	1 117,5	1 377,0

Prijsbijstelling/Indexering WSF

Als gevolg van de hogere prijsontwikkeling in het jaar 2000 ten opzichte van eerdere ramingen, is de raming voor de prijsbijstelling verhoogd. Ditzelfde geldt voor de raming voor de studiefinanciering.

De tranche 2000 is vanuit de Aanvullende Post prijsbijstelling uitgedeeld aan de departementen.

KOPPELING UITKERINGEN/ NOMINALE BIJSTELLING AKW	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	381,0	814,0	1 206,2	1 671,8	2 248,8
1. Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
koppeling uitkeringen	- 383,1	- 502,2	- 508,3	- 519,3	- 531,8
diversen	34,0	34,0	34,8	34,8	34,8
	- 349,1	- 468,2	- 473,5	- 484,5	- 497,0
3. Technische mutaties					
Sociale zekerheid					
diversen	- 27,5	- 23,0	- 23,0	- 23,0	- 23,0
	- 27,5	- 23,0	- 23,0	- 23,0	- 23,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	- 376,6	- 491,2	- 496,5	- 507,5	- 520,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	4,4	322,8	709,7	1 164,3	1 728,8
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	2,0	146,5	322,0	528,3	784,5
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	4,4	322,8	709,7	1 164,3	1 728,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	2,0	146,5	322,0	528,3	784,5

Aanvullende post koppeling uitkeringen/nominale bijstellingen AKW

De koppeling van de sociale zekerheidsregelingen wordt geraamd op de aanvullende post koppeling uitkeringen. De hier geraamde middelen worden nu toebedeeld naar de begroting van SZW.

BELASTINGAFDRACHTEN AAN DE EUROPESE UNIE	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	7 479,0	7 548,0	6 259,0	6 479,0	5 518,0
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
btw-afdrachten	142,0	185,0	108,0	124,0	69,0
invoerrechten	315,0	330,0	336,0	330,0	343,0
	457,0	515,0	444,0	454,0	412,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	457,0	515,0	444,0	454,0	412,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	7 936,0	8 063,0	6 703,0	6 933,0	5 930,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	3 601,2	3 658,8	3 041,7	3 146,1	2 690,9
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	7 936,0	8 063,0	6 703,0	6 933,0	5 930,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	3 601,2	3 658,8	3 041,7	3 146,1	2 690,9

Belastingafdrachten aan de Europese Unie

De BTW-afdracht stijgt in 2000 met 142 miljoen. Dit wordt voor 30 miljoen veroorzaakt door de doorwerking van de hogere groei in 1999 en voor het overige door de hogere groei in 2000.

De stijging van de afdracht van invoerrechten aan de Europese Unie met 315 miljoen is het gevolg van een hogere economische groei in 2000 dan was geraamd in de Miljoenennota 2000.

De netto-afdrachten aan de Europese Unie worden verantwoord op diverse begrotingen (Buitenlandse Zaken, Financiën, aanvullende post belastingafdrachten aan de Europese Unie en Landbouwegalisatiefonds). Onderstaand volgt een samenvattend overzicht van de wijzigingen die zijn opgetreden in de totale EU-afdrachten tussen de Miljoenennota 2000 en de Voorjaarsnota 2000.

De netto-afdrachten bestaan uit het saldo van de hogere afdrachten minus de hogere perceptiekostenvergoedingen.

	2000	2001	2002	2003	2004
Stand Miljoenennota 2000	12 696	12 627	12 799	13 122	13 611
<i>mutaties afdrachten</i>					
Landbouweffingen	33	33	33	33	33
Invoerrechten	315	330	336	330	343
BTW afdrachten	142	185	108	124	69
BNP afdrachten	- 516	- 352	- 367	- 387	- 385
<i>Af: mutaties vergoedingen (ontvangsten)</i>					
perceptiekosten landbouw	3	3	3	3	3
perceptiekosten invoer	32	33	34	33	34
Totaal netto mutaties	- 60	160	73	64	23
Stand VJN netto	12 635	12 787	12 872	13 186	13 634
ALGEMEEN					
	2000	2001	2002	2003	2004
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	1 324,2	1 476,1	1 345,0	1 915,9	1 872,6
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
kennis/publiek-private samenwerking	276,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 640,9	- 21,4	- 21,4	0,0	0,0
tegoeden tweede wereldoorlog	730,0	0,0	0,0	0,0	0,0
uitvoeringskosten fiscale wetsvoorstellen	- 67,0	- 60,1	- 26,3	- 17,9	- 4,2
diversen	29,3	- 0,5	0,5	- 4,5	- 4,5
Sociale zekerheid ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 148,4	0,0	0,0	0,0	0,0
suwi	175,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zorg					
ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 64,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	290,0	- 82,0	- 47,2	- 22,4	- 8,7
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
uitbetaling behoedzaamheidsreserve gf/pf 1999	- 275,3	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	64,3	- 4,9	- 4,9	- 4,9	- 4,9
Sociale zekerheid					
naar szw: suwi	- 61,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 272,0	- 4,9	- 4,9	- 4,9	- 4,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	18,0	- 86,8	- 52,1	- 27,3	- 13,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	1 342,2	1 389,3	1 292,9	1 888,6	1 859,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	609,1	630,4	586,7	857,0	843,6
Totaal internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	1 342,2	1 389,3	1 292,9	1 888,6	1 859,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	609,1	630,4	586,7	857,0	843,6

ALGEMEEN	2000	2001	2002	2003	2004
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2000 (excl. IS)	1 796,8	1 948,3	1 903,3	- 96,7	- 110,6
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
inspanningsverplichting defensie middelenafspraken	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0
diversen	- 8,9	- 8,9	- 8,9	- 8,9	- 8,9
	46,1	46,1	46,1	46,1	46,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2000	46,1	46,1	46,1	46,1	46,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	1 842,9	1 994,4	1 949,4	- 50,6	- 64,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	836,3	905,0	884,6	- 23,0	- 29,3
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	1 842,9	1 994,4	1 949,4	- 50,6	- 64,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	836,3	905,0	884,6	- 23,0	- 29,3

Aanvullende post Algemeen

Op de aanvullende post Algemeen staan middelen gereserveerd waarvan op het moment van reservering nog niet expliciet kan worden aangegeven op welke begroting(en) zij uiteindelijk zullen worden verantwoord. Daarnaast staan op deze aanvullende post taakstellingen geparkeerd die uiteindelijk door de diverse begrotingen ingevuld worden (bijvoorbeeld de ramingstechnische veronderstelling in = uit bij de eindejaarsmarge).

Voor versnelling en intensivering van met name Kennis en PPS worden in 2000 middelen gereserveerd.

Evenals in voorgaande jaren wordt technisch verondersteld dat het gebruik van de eindejaarsmarge in 2000 even groot zal zijn als in 1999. Er is daarom een correctieboeking verwerkt op deze aanvullende post, die even groot is als het totaal van de mutaties eindejaarsmarge op de begrotingen (inclusief de eindejaarsmarge voor het rijksbegrotingdeel van de Sociale zekerheid en het Budgettair Kader Zorg én voor de bandbreedtesystematiek van de homogene groep Internationale Samenwerking). Het kabinet heeft besloten om 680 miljoen (exclusief 50 miljoen uitvoeringskosten) vrij te maken in verband met de diverse rapporten over WO-II. Om uitdrukkelijk finaal recht te doen aan de kritiek op de bejegening van de vervolgingsslachtoffers in het rechtsherstel en de gevolgen die dit heeft gehad voor hun verdere bestaan, wordt een bedrag beschikbaar gesteld aan de betrokken groepen van vervolgingsslachtoffers, zijnde de joodse gemeenschap (400 miljoen), de Sinti en Roma (30 miljoen), en de Indische gemeenschap (250 miljoen).

Op deze aanvullende post is voor 2000 een bedrag gereserveerd van 175 miljoen voor de kosten die samenhangen met de SUWI-operatie, de vormgeving van de nieuwe uitvoeringsorganisatie op het terrein van de sociale zekerheid en arbeidsmarkt. Hiervan wordt bij Voorjaarsnota 61 miljoen overgeheveld naar SZW.

De doorrekening van de netto-gecorrigeerde uitgaven ten behoeve van de normeringssystematiek voor het Gemeente- en Provinciefonds heeft geleid tot een lagere uitkering van de behoedzaamheidsreserve 1999.

De afgelopen jaren hebben zich meevallers voorgedaan bij de verkoop van overtollig materieel en onroerend goed bij Defensie. Op grond hiervan neemt Defensie een inspanningsverplichting op zich om de komende jaren 55 miljoen per jaar aan extra opbrengsten te realiseren.

In de Miljoenennota 2000 is ingegaan op de wijzigingen die zijn aangebracht in de financiering van agentschappen. Door de introductie van de leenfaciliteit is het in principe niet meer noodzakelijk dat agentschappen zelf reserveren voor toekomstige investeringen. De financieringsfunctie van het eigen vermogen is in wezen komen te vervallen. Agentschappen moeten door toepassing van de regeling Vermogensvoorschriften Agentschappen 2000 met een beroep op de leenfaciliteit het moederministerie alsnog betalen voor de overdracht van vermogensbestanddelen (het saldo van bezittingen en schulden). De eenmalige ontvangst bij het moederministerie is niet relevant voor het uitgavenkader. Ministeries moeten door deze wijzigingen wel extra (rente)kosten maken. Om te voorkomen dat toepassing van de beleidslijn een drempel opwerpt voor toekomstige agentschapsvorming, wordt rentecompensatie verstrekt voor het beroep op de leenfaciliteit uit hoofde van de overdracht van vermogensbestanddelen. Agentschappen houden nog slechts eigen vermogen uit hoofde van de bufferfunctie. Dit eigen vermogen is gemaximeerd op 5% van de omzet. Wanneer het eigen vermogen hoger uitvalt, moeten afspraken gemaakt worden om het wederom onder de toegestane grens te brengen.

De balans per 31/12/1999 uit de financiële verantwoording over 1999 vormt het uitgangspunt voor de vaststelling van de cijfers van de vermogensconversie. In onderstaande tabel zijn deze voor de verschillende agentschappen vastgelegd. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de eerste suppletore begrotingen van de ministeries.

Tabel 1 Vermogensconversie agentschappen (bedragen x f 1 000)

ministerie/agentschap ¹	bedrag vermogensconversie	bedrag rentecompensatie	bedrag afspraken aanvullende afbouw van het eigen vermogen
BuiZa/CBI	598	30	602
Justitie/CJIB	5 943	297	nvt
Justitie/DJI	202 904	10 145	47 268
Justitie/IND	71 277	3 564	nvt
BZK/BPR	1 023	51	nvt
BZK/CAS	3 049	152	396
BZK/ITO	16 132	807	17 993
BZK/IVOP	0	0	1 479
BZK/KLPD	152 218	7 611	nvt
OCW/CFI	14 293	715	nvt
OCW/RAD	14 009	700	nvt
Defensie/DTO	214 330	10 717	33 945
Defensie/DGW&T	54 797	2 740	nvt
V&W/KNMI	30 576	1 529	9 768
V&W/RDR	20 630	1 032	20 206
EZ/Senter	0	0	1 886
LNV/BH	14 608	730	nvt
LNV/Laser	4 625	231	nvt
LNV/PD	3 861	176	nvt
VWS/CBG	0	0	nvt

¹ In deze tabel zijn de agentschappen VROM/RGD en VWS/IW&V niet opgenomen. De RGD heeft reeds bij de start als agentschap per 1/1/1999 afgerekend voor de overdracht van vermogensbestanddelen (saldo van bezittingen minus schulden), waardoor een vermogensconversie per 1/1/2000 niet van toepassing is. De openingsbalans van het agentschap IW&V is nog niet definitief vastgesteld. Bij de vaststelling van de openingsbalans wordt afgerekend voor de overdracht van vermogensbestanddelen. Dit zal in de tweede suppletore begroting 2000 worden verwerkt.